ԺԲ. ՏԱՐԻ 3339 | (Ն. Տ.) 10 ԱՊՐԻԼ 1895 | 29 ՄԱՐՏ 1895 | 15 ՇԷՎՎԱԼ 1312 | ԱՒԱԳ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արծաթ ... 150
» » Վեցամսեայ » » ... 75
» » Եռամսեայ » » ... 40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ֆրանք ... 56
» » Վեցամսեայ » ... 28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց թղթատարի ծախք միջինով Ղրուշ 50

Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Վաղը, Աւագ Հինգշաբթի, Արեւելք չի հրատարակուիր։

ԱՒԱԳ ՇԱԲԱԹԻ ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ

Ա.

Միաշաբաթ օրն, վաղ քաջ ընդ առաւօտն, իւղաբեր կանայք ճամբայ կ'ելլեն իրենց սիրեցեալ վարդապետին գերեզմանն այցելելու։

Դեռ երկու օր առաջ, երբ ցրուած ու անհետ եղած էին բոլոր միւս բարեկամներն, իրենք նստած էին հեծեծագին այդ գերեզմանին դրան առջեւ, մինչեւ որ գիշերուան խոր մթութիւնն ու լռիկ ամայութիւնն ստիպեց զիրենք ի քաղաք վերադառնալ։

Արեւմաթացին Յովսէփ իւր նորափոր գերեզմանն ընծայած էր։ Նիկոդիմոս ալ, նոյնպէս մի ուրիշ ազնուապետական, մեծատուն ու ազդեցիկ անձ, հալուէ և զմուռս բերած էր, որով գօտանոք պատած էին Յիսուսի մարմինը զայն յանձնելէ առաջ իւր շիրմին ժայռին մէջ։ Սակայն օրը տարաժամած էր, և ստիպուած էին հապճեպիւ և հարեւանցի կատարել այս ամենը։ Գալիլիայի կանայք կորոշեն առաջին պատեհութեամբ վերադառնալ. և աւելի խնամով ու հոգածութեամբ աւարտել զայն։

Հետեւեալ օրը նուիրական շաբաթն էր, մանաւանդ մեծագոյն տօնն, և հարկ էր սպասել։ Հազիւ թէ խոնարհած էր արեւն, կը փութան իրենց խունկն ու իւղը գնել։ Մաս մը արդէն գնած էին նախընթաց երեկոյին։ Քաղաքին պարիսպէն դուրս կ'երթան անցընել գիշերն։ Արեւագալէն առաջ կը փափաքէին իրենք իսկ հասնիլ ի գերեզմանն, որ քիչ մը աւելի հեռի էր Գողգոթայէն, և քաղաքին դուռները դեռ բաց չէին ըլլար առաւօտեան այդ պահուն։

Խոր քուն մէջ ընկղմած է դեռ սրբազան քաղաքն իր նախընթաց աւուր տօնական խրախճանութիւններէն վերջ։ Այգուն գորշ նուրբ գծերն սկսած են երեւիլ Ձիթենեաց լերան վրայ։ Լուսինն երկնից կամարին վրայ դեռ կը ցոլայ ուռճալիր, երբ կանայք կը յառաջանան լռելեայն։

Հռովմայեցի պահակներն իրենց ճարճատուն խարոյկին քով կը ճեմեն գերեզմանին մուտքը պահպանելու համար։ Բայց կիները չեն գիտեր զայս. եթէ ոչ չպիտի ձեռնարկէին ի գլուխ իրենց այս այցելութեանը։ Միակ դժուարութիւնն որ իրենց անձկութեան մէջ դեռ նոր կը ներկայանայ իրենց մտքին, այն խոշոր վէմն է, որ գլուած էր շիրմին դուռը փակելու։ Բայց կը յուսան թէ գէթ աշակերտներէն ոմանք ալ, որոց իմացուած էին թէ ո՛ւր թաղուած էր Յիսուս, պիտի գային այցելութեան եւ օգնէին իրենց՝ թաւալեցնել այդ վէմն ի բաց։

Մագթաղենացին Մարիամ, որ այնքան մեծ բարիք ընդունած էր Յիսուսէն և կը սիրէր զինքն եռանդուն երախտագիտութեամբ, կ'աճապարէ իւր ընկերներէն առաջ մտնել պարտէզն։ Պահապան չկար, որովհետեւ նոքա հեռացած էին արդէն։ Բայց ահա վէմն ալ գլորած է, և շիրիմը բաց։ Ի՛նչ պատահած էր արդեօք։ Շփոթած եւ զարհուրած քաղաք կը վազէ շնչասպառ իմաց տալու զայս սիրական աշակերտացն, Պետրոսի և Յովհաննու։

Իւր ընկերները, միւս Մարիամը, Յովհաննան, Սողովմէն և այլք կուգեն աւելի զգուշութեամբ նայիլ իրենց շուրջը։ Կը մօտենան գերեզմանին, կը խոնարհին, կը մտնեն ներս, և յետոյ կ'ընկրկին սարսափահար։ Մէկը նստած էր հոն սպիտակազգեստ, և ահա ուրիշ մ'ալ կ'երեւի իրենց աչաց։ «Մի՛ զարհուրիք, կ'ըսեն նոքա կիսանուաղ կանանց, Յիսուս Նազովրեցին կը փնտռէք, բայց նա հոս չէ, Յարութիւն առաւ։ Փութացէք աւետել զայս իր աշակերտաց»։

Պետրոս և Յովհաննէս ալ եկած հասած են աճապարանօք։ Այո՛, գերեզմանը թափուր է, բայց բռնաբարութեան ո՛չ և է հետք չը կայ։ Ահա կտաւներն զգուշութեամբ քակուած. ահա վարշամակն ալ խնամով ծալլուած։ Գաղտնիք մ'էր զոր կարող չէին լուծել։ Յարութեան գաղափարն հազիւ հազ իրենց մտաց մէջ մուտ կը գտնէ ընդ աղօտ։

Յօժար չեն ընդ վայր մեկնիլ կանայք։ Աստ անդ կը թափառին թաղծագին։ Մագթաղենացին թափուր գերեզմանին քով կանգնած կ'արտասուէ անմխիթար, և ինքն է որ առաջին անգամ իւր արտասուաթոր աչօքը կը տեսնէ յարուցեալ Յիսուսը։

Միւս կանայք ալ կը մօտենան, կը ճանչնան իւր անձն, և բուռն ուրախութեան ու երկիւղի խառն զգացմամբ նորա ոտից կը փարին երկրպագութիւն մատուցանելու։

Տակաւին այս լուրն իսկ շփոթութիւն կը թուի աշակերտաց։ Այնքա՛ն անհաւատալի էր դեռ իրենց Յարութեան կարելիութիւնը։ Սակայն բոլորովին ալ անյոյս չեն այժմ։ Գեթսեմանիէն ի վեր ցրուած էին աստանդական, այդ միաշաբաթուն երեկոյին դարձեալ ի մի հաւաքուած կը գտնենք մետասանքն։

Իրենցմէ մին՝ Թովմաս՝ բացակայ էր սակայն։ Սենեկի մը մէջ փակուած էին, խաչելութեան սարսափը կը տիրէր դեռ իրենց սրտին մէջ։ Անշուշտ այդ արկածալից օրուան դէպքերն էին իրենց խօսակցութեանց ու ենթադրութեանց նիւթն։ Երկու աշակերտներ կուգան հեւն ի հեւ, և յոգնութենէ ու յուզումէ հեծկլտալով՝ կը պատմեն թէ Տէրը երեւցած էր իրենց մինչ յԷմմաուս կ'երթային, իրենց հետ ընկերացած էր, իրենց հետ ընդ երկար խօսակցած, իրենց հետ ճաշի նստած։

Յիսուս ինքն կ'երեւի յանկարծ ի միջի։ Ոգի մը չէր, ուրուական մը չէր, նոյն ինքն էր։ Իւր մարմնոյն նշանները կ'երեւէին որոշակի։ Ձայնն վաղեմի ծանօթ ձայնն է որ կը խօսի իրենց անցելոյն ու ապագային վրայ։

Ամբողջ շաբաթ մը կ'անցնի. եւ ոչ եւս կ'երեւի Տէրը։ Միաշաբաթն էր դարձեալ, որ Տէրունական օր կոչուեցաւ այնուհետեւ պատշաճապէս։ Մետասանքն երեկոյին անգամ մ'ալ հաւաքուած են ըստ սովորականին։ Թովմաս ալ իրենց հետ է այս անգամ։ Յիսուս դարձեալ կ'երեւի իրենց. և թերահաւատն Թովմաս, որ հակառակ իր ընկերակցաց վկայութեան, կը յամառէր հաւատ չընծայել յարութեան, կը հաւատայ և կը դաւանի զնա իւր Տէրն ու Աստուածն։

Այնուհետեւ դարձեալ Քրիստոս կ'երեւի իւր աշակերտաց, երբեմն առանձին ինչպէս Յակոբոսի և Պետրոսի, երբեմն բազմաց համանգամայն։

Առաքելոց ոմանք գիշեր մը զբաղած էին իրենց նախկին սիրական գործովն, ձկնորսութեամբ Գալիլեայ ծովուն վրայ։ Յիսուս կը գտնէ զիրենք հոն և քանի մը ժամեր կ'անցընէ իրենց հետ։ Այս առթիւ է որ երիցս կը յանձնարարէ Պետրոսի արածել իւր ոչխարներն։

Ուրիշ անգամ մ'ալ լերան մը վրայ ի Գալիլիա, Քրիստոսի գործունէութեան գլխաւոր վայրն և իր աշակերտաց բազմաց ծննդավայրն, աշակերտաց բազմութիւն մը, ընդ որս և մետասանքն կը հաւաքուին, և Յիսուս դարձեալ կ'երեւի ու կը խօսի իրենց։

Վերջին հաղորդակցութիւնն Քրիստոսի իւր առաքելոց հետ հաւանականաբար տեղի ունեցաւ մերձ ի Բեթանիա Ձիթենեաց լերան վրայ։ Իւր հուսկ խօսքերն աւանդուած չեն մեզ մանրամասնօրէն։ Ըսուած է մեզ միայն թէ մինչ կը խօսէր, յերկինս ի վեր բարձրացաւ եւ ամպ մը ընդ միշտ ծածկեց զինքը մահկանացու աչաց տեսողութենէն։

Սոքա են միայն Քրիստոսի յետ յարութեան երեւումներն, զորս իւր ձեռագիրք կը յիշատակեն, իւրաքանչիւրն այն դէպքը մանրաւորաբար, որ խորագոյն տպաւորութիւն մը ներգործած է իւր մտաց վրայ։ Շատ հաւանական է որ Գողգոթայէն մինչեւ Համբարձումն ուրիշ երեւումներ, և ուրիշ մանրամասնութիւններ ալ կան, որք անծանօթ մնացած են մեզ։

Այս երեւմանց գլխաւոր նպատակն էր անշուշտ նախապէս համոզել իւր աշակերտներն թէ ինք կենդանի էր դարձեալ. և ապա իւր անձին և իւր պաշտաման մասին հաղորդել նոցա շատ մը քարոզութիւններ, զորս կարելի չէր իրենց ըմբռնել և ընդունիլ նախ քան զմահ և զյարութիւն իւր։

Այս բոլոր զանազան երեւմանց մէջ կը տեսնուէր որոշակի խորհրդաւոր նոր գոյութիւն մը ի Քրիստոս։ Նոյն իսկ երբ այնքան շատ կը մերձենայ նիւթական և աշխարհային գոյութեան, տակաւին միշտ կը խօսի և կը գործէ լոկ իբր ոգի մը, որ յանկարծ կ'երեւի, յայտնելով ինքզինքն տակաւ, մինչեւ վերջապէս բնաւ տարակոյս չը մնար իւր նոյնութեան մասին, և ահա կ'աներեւութանայ նոյնքան յանկարծ։

Ոմանց ի յայտ կը բերէ իւր անձն բացորոշ լոկ բառի մը, համառօտ խօսքի մը միջոցաւ, ինչպէս Մագթաղենացի Մարիամին։ Այլոց՝ երկարատեւ խօսակցութեամբ մը, ինչպէս երկու աշակերտաց Էմմաուսի ճամբուն վրայ։ Դարձեալ, ինչպէս սկեպտիկեան Թովմասի, արտաքին նիւթական ապացոյցով մը, իւր մարմնոյն խոցերովը։ Իսկ երբեմն ալ ճաշակից ըլլալով անոնց, ինչպէս ձկնորս աշակերտացն Գալիլիայի ծովուն եզերքը։

Սակայն չը խառնուիր նոցա հետ. չը կենակցիր նոցա հետ, ինչպէս երբեմն։ Անհամաձայն էր այդ խոր բնութիւն ներկայ հանգամանացն։ Տակաւ կ'ընտելացնէ զիրենք այն գաղափարին թէ իւր մարմնաւոր բացակայութիւնը չէր արգելուր, չէր ընդհատեր իւր հոգեւոր ներկայութիւնն ու հաղորդակցութիւնն իրենց հետ. և վերջապէս անյայտ կ'ըլլայ ընդ միշտ նոցա աչքէն։

Երբ աշակերտք շատ ապացոյցերով վերջապէս համոզուեցան կատարելապէս Յիսուսի յարութեան և բազմիցս նոր բացատրութիւններ ու հրահանգներ ընդունեցին իրմէ, հիանալի ու հիմնական փոփոխութիւն մը տեղի ունեցաւ իրենց ըմբռնմանց, տրամադրութեանց, իրենց ամբողջ կենաց մէջ։

Երբ իւր Թշնամեաց ձեռքն բռնկաւ Յիսուս, փախան ու ցրուեցան ահաբեկ, և քաջութիւն չունեցան ի հեռուստ իսկ ընկերանալու նմա, որ ի նախատինս և ի տանջանս մատնուած էր։ Ի՜նչ աննկուն քաջութիւն սակայն յետ յարութեան։ Ի՜նչ անվհատ եռանդեամբ քարոզեցին, հռչակեցին իրենց Տէրն ու վարդապետն ամենուրեք։

Խաչելութիւնը դառն յուսախաբութիւն մ'էր իրենց, ամենադառն յուսախաբութիւնը զոր ո՛ր և է օք կրած ըլլայ երբէք։ Ամեն ինչ թողած և Յիսուսի հետեւած էին հաւատալով թէ ի վաղուց անտի խոստացեալ Մեսիան է նա. իւր քարոզութիւններն, իւր անձնուիրութիւնն, իւր կենաց վսեմ սրբութիւնն, իւր գերբնական կարողութիւնը գրաւած է բոլորովին իրենց վստահութիւնն, հիացումը, պատկառանքն ու սէրը։ Բայց իրենց լաւագոյն հաւատքն այն էր թէ Մեսիան պիտի գայ փառօք։ Յիսուս արդարեւ երբէք չէր քաջալերած իրենց այս ըմբռնումն ու ակնկալութիւնը։ Ընդհակառակը՝ թէ իւր կեանքովը և թէ խօսքովը վհատեցուցած էր զայն։ Բայց աշակերտք յամառաբար կը յարէին իրենց այս սիրական գաղափարին, և չէին կրնար իրենց սարսափն ու զզուանքը չարտայայտել, երբ Յիսուս մեզմիւ ինքն իսկ իւր մօտալուտ չարչարանաց ու մահուան ակնարկէր։

Դժուա՞ր է ուրեմն երեւակայել իրենց մտաց վիճակն, երբ նախատալից խաչ մը կը տեսնէին իրենց աչաց առջեւ սեւեռած, և իրենց ամենէն խանդաղատական ակնկալութիւնը փճացած։ Յուսահատ, վշտացած, ապշած, չէին գիտեր թէ ինչպէ՛ս երբէք կարելի է մեկնել Քրիստոսի խոստմնալից կեանքն ու այս տխուր վախճանն։

Ո՛րքան փոխուած է սակայն իրենց գաղափարն։ Իրենց վարդապետին խոնարհութիւնն ու խաչն ո՛չ եւս նախատինք մ'է, յուսախաբութիւն մը, անէծուած մը. այլ իրենց փառքը, պարծանքը։ Նիւթական, աշխարհային ու վաղանցուկ յոյսեր չեն որ կը պարուրեն իրենց հոգին, այլ հոգեւոր, երկնային ու անանց։ Դեռ նոր կը հասկընան իրենց վարդապետին բնութիւնը, նորա կոչումը, նորա կենաց ու մահուան նշանակութիւնը։

Ա. ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՊԷՆԺԱՄԷՆ ԿՕՏԱՌ

Պէնժամէն Կօտառ, ֆրանսացի երգահանը, որուն մահուան ժամանակ՝ անոր կեանքին ու գործերուն վրայ գրեց արդէն մեր երաժշտական աշխատակիցը, իր հիւանդութեան անկողնոյն մէջ աւարտած էր երգախաղ մը (La vivandière) զոր Օբէռա-Գոմիքը ներկայացուց նախորդ շաբթուն։ Երաժշտութիւնը, թեթեւ, զուարթ ու ներդաշնակ, շատ հաւնուեցաւ, վասնզի Պէնժամէն Կօտառ այն հեղինակներէն էր որոնք իրենց եղանակներուն մէջ չեն փնտռեր լուրջը ու դրականը, այլ իրենց սրտէն ու հոգիէն մաս մը կը խառնեն և գիտեն լացունել կամ խնդացունել։ Այս չէ՞ արդէն հասարակութեան փնտռածը, երբ թատրոն կ'երթայ՝ քանի մը ժամուան նուազածութեան մէջ մոռնալու կեանքի միօրինակութիւնը։

Կարի սրտայոյզ է այս երգախաղի գրուելուն պարագաները զոր կը պատմէ Բարիզեան քրօնիկագիր մը, առաջին ներկայացման առթիւ։ Անցեալ ամառ, Կօտառ լրացուց իր քառասունըհինգ տարին. քաջառողջ կազմ մը ունէր որ երկար ատեն ապրելու յոյս կուտար։ Առտու մը, իր տպագրիչը ներկայանալով, թատերախաղի մը ձեռագիրը բերաւ և առաջարկեց որ ստանձնէ անոր եղանակները գրել. երգահանը ժամանակ ուզեց և առանձնանալով ի Մոնլինիօն (Մոնմօրանսիի մօտ) ամբողջ յունիս ամիսը անցուց զայն կարդալով ու նօթեր առնելով. օգոստոսին աշխատութեան սկսաւ։ Գրեթէ մէկ շունչով աւարտեց առաջին արարուածը։ Անցողակի ըսենք թէ, Կօտառ՝ որ իր տարիքին համար արդէն իսկ պզտիկ եղանակներ յօրինել սկսած էր, մեծ դիւրութիւն ունէր արտադրելու։

La vivandièreի քերթուածը մեծ խնամով ուսումնասիրելէ ետք, փոփոխման կարօտ կէտեր կը նշմարէր զորս խոկոյն կ'իմացունէր տպագրիչին և սա ալ՝ հեղինակին։ Համաձայնութիւնը կատարեալ էր իրենց մէջ։

Շատ անգամ, Պէնժամէն Կօտառ պիսիկլէթով ճամբայ կ'ելլէր Վէզինէյէ երթալու համար, ուր իր մայրը տուն մը վարձած էր։ Օր մը, շատ տխուր դարձաւ այս պտոյտէն։ Իր լաւագոյն բարեկամուհիներէն տիկնոջ մը այցելած էր, որ ինքն ալ երաժշտութենէ կը հասկնար, սքանչացող մըն էր իր բարեկամին տաղանդին ու տասնըինը տարիէ ի վեր գիտցած էր ամոքել անոր վիշտերն ու դառնութիւնները։

—Ի՛նչ ունիս, գոչեց տիկինը տեսնելով որ Կօտառ իր սովորական ժպտուն դէմքը ու զուարթ երեւոյթը չունի։

—Այս առտու երբ արթնցայ, արիւն թքի։ Մօրս բան չըսի, բայց կը վախնամ որ շատ հիւանդ եմ։

Տիկինը շրջականներէն բժիշկ մը կանչել տուաւ որ հիւանդն ապահովէ ետք՝ թէ բան մը չունի, մեկնած պահուն ըսաւ սպասաւորներուն «Այս մարդուն կեանքը վերջացած է»։ Բարեկամուհին իր ծանօթներէն նշանաւոր բժիշկ մը հրաւիրեց, որ Կօտառը զննելէ ետք՝ ըսաւ.

—Ձմեռը Բարիզ անցունելու չէ։

Սեպտեմբերի մէջ էին։ Երեք օր ետքը, ազնուասիրտ տիկինը Քան կառաջնորդէր հիւանդ արուեստագէտը։ Այդ օրէն սկսեալ, Պէնժամէն Կօտառի կեանքը փոխանցման շարք մը եղաւ ուրախութենէ տրտմութեան, յոյսէ երկիւղի։

—Եթէ այս խաղս յաջողութիւն գտնէ, կ'ըսէր, այս տեղ փոքրիկ տուն մը կը գնենք. ուրիշ խաղ մըն ալ կը գրեմ, շատ մը խաղեր ալ։

Միջօրէէն ետք՝ կառքով պտոյտ մը կը կատարէր։ Իրիկուընը կանուխ անկողին կը մտնէր և կէս գիշերին արթննալով՝ գրասեղանին առջեւ կը նստէր աշխատելու։ Նոյն իսկ այդ հիւանդ վիճակին մէջ՝ իր միտքը արտակարգ բեղմնաւորութիւն մը ունէր։ Սովորաբար կը խնդրէր իր բարեկամուհիէն որ Ա. Տիւմա հօր մէկ վէպը կարդայ իրեն, ու այդ արկածալից պատմութիւններուն ունկնդրելով էր որ մաքուրի կը դնէր իր եղանակները։ Եւ մէկ կողմէն Բարիզ կը խրկէր զանոնք։ Կը պատահէր երբեմն որ տպագրիչն ու հեղինակը կը գրէին իրեն՝ այս կամ այն կէտին վրայ փոփոխութիւն խնդրելով։

—Ո՛չ, չեմ կրնար փոխել, կ'ըսէր։ Գրելէ առաջ բաւական մտածեր եմ։ Այսպէս լաւ է։

Օր մը իր բարեկամուհիին ձեռքերէն բռնելով, ըսաւ.

—Ո՛հ, կը խնդրեմ, սիրելի բարեկամուհիս, ինծի ուղղուած նամակները նախ դուն կարդա, եւ եթէ գրածներուս վրայ փոփոխութիւն կ'առաջարկեն՝ ինծի մի՛ տար։ Զգացածս գրի առած եմ. եթէ բան մը փոխելու ըլլամ, ամբողջ կը քայքայուի։

Նոյեմբերի վերջը, երգախաղը աւարտելու վրայ էր։ Եւ հիւանդը տենդոտ գործունէութիւն մը ցոյց կուտար, աշխատելով ու արտադրելով։ Բայց տակաւ առ տակաւ կը տկարանար. երբ վերջին մէկ քանի եղանակները գրելու վրայ էր, ձանձրոյթը կը պատէր զինքը թէ ի՛նչ պիտի ընէ այնուհետեւ։ Յունուարի սկիզբը ա՛լ չի կրցաւ ելլել անկողինէն։ Ինքզինքը շատ տկար զգաց. բայց նորէն կաշխատէր։ Շաբաթ մը ետքը, իրիկուն մը, սաստիկ հազ մը ունեցաւ. վերջին շունչն եղաւ այս։

Պէնժամէն Կօտառ որ իր արուեստագէտի կեանքին մէջ շատ ձախողուածներ ունեցած էր, ու շատ քննադատուած, իր մահէն ետք ունեցաւ յաջողութիւն մը որ իր կեանքին ամբողջ փափաքն եղած էր, և որուն չէր հասած բնաւ։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (78)

ԷՔԹՕՐ ՄԱԼՕ

ԸՆՏԱՆԵՕՔ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԷՆ ՊՍԱԿՈՒԱԾ

ՀԱՏՈՐ Բ.

Պ. Վիւլֆրանի դողդոջ ձեռքը տուաւ զայն։

—Կուզէ՞ք որ կարդամ։

—Անուններն ստուգեցէ՛ք։

—Անշուշտ։

—Ուրեմն մ'կարդաք. ետքէն կը նայինք, շարունակեցէք։

—Չշատցայ այս մեռելագիրով, շարունակեց Ֆապրի, ուզեցի հարցափորձել տէրն այն տան որուն մէջ մեռած էր. տանտիրոջ անունն է Կրէն տը Սէլ. տեսայ նաեւ զանոնք որք ներկայ գտնուեցան խեղճ մանկամարդ կնոջ մահուան, Մարքիզուհի անուն փողոցներու երգչուհի մը և Բառբը, կօշկակար մը. յոգնութեան, հիւծման, թշուառութեան հետեւանքով մեռեր է. նմանապէս տեսայ զայն խնամող բժիշկը, տոքթոր Սանտրիէ, որ Շարոն կը բնակի, Ռիպլէթ փողոցը. ուզած էր հիւանդանոց ղրկել զայն, բայց կինը չէ ուզեր իր աղջիկէն բաժնուիլ։ Վերջապէս, քննութիւնս լրացնելու համար, Շաթօ-տէ-Ռանթիէ փողոցը ղրկեցին զիս Լա Ռուքրի անուն քրջավաճառի մը մօտ, որուն երէկ միայն հանդիպեցայ, դաշտէն նոր դարձած պահուն։

Ֆապրի պահ մը լռեց, և առաջին անգամ ըլլալով, Բերրինի դարձաւ զոր յարգանօք բարեւելէ յետոյ ըսաւ.

—Տեսայ Բալիքարը, օրիորդ, աղէկ է։

Արդէն վայրկեանէ մը ի վեր Բերրին ոտքի էր ելած, և կը նայէր, մտիկ կ'ընէր խելայեղ. արցունքի կոհակ մը ժայթքեց աչքերէն։

Ֆապրի շարունակեց.

—Մօրը ինքնութեանը վրայ լուսաւորուելով, կը մնար գիտնալ թէ ի՛նչ եղած էր աղջիկը, ինչ որ յայտնեց ինծի Լա Ռուքրի պատմելով այն հանդիպումը զոր Շանթիյիի անտառներուն մէջ ունեցած էր անսուաղ կիսամեռ փոքր աղջկան մը հետ, զոր իր էշը գտած էր։

—Եւ դուն, գոչեց Պ. Վիւլֆրան Բերրինի դառնալով որ ոտքէն մինչեւ գլուխը կը դողդղար, չ'պիտի ըսես ինծի թէ ինչո՞ւ այդ աղջիկը ինքզինքը չճանչցուց ինծի, չ'պիտի բացատրես, դուն որ կրնաս իջնել փոքր աղջկան մը սրտին մէջ...

Բերրին քանի մը քայլ մօտեցաւ անոր։

Ծերունին շարունակեց.

—Ինչո՞ւ չեկար իմ բաց բազուկներուս մէջ...

—Աստուա՛ծ իմ։

—Որք իր մեծ հօր բազուկնե՛րն են։

Խ.

Ֆապրի դուրս ելած էր, մեծ հայրն ու թոռն առանձին թողլով։

Բայց անոնք այնքան յուզուած էին որ իրարու ձեռք բռնած կը կենային առանց խօսելու, միայն գորովալից բառեր փոխանակելով.

—Թո՛ռս, իմ սիրելի՛ թոռս։

—Մեծ հայրի՛կ։

Վերջապէս, երբ քիչ մը հանդարտեցաւ իրենց խռովումը, ծերունին հարցուց.

—Ինչո՞ւ ինքզինքդ չի ճանչցուցիր։

—Քանիցս չի փորձեցի՞. կը յիշէ՞ք թէ ինչ ըրիք ինծի օր մը, երբ վերջին անգամ ակնարկութիւն ըրի մայրիկին ու իմ վրաս. «Ամենեւի՛ն, կը լսե՞ս, ամենեւին մի՛ խօսիր այդ թշուառականներուն վրայ»։

—Կրնայի՞ մտքէս անցունել թէ դուն իմ աղջիկս էիր։

—Եթէ այդ աղջիկը բացէ ի բաց ձեր առջեւ ներկայանար՝ չ'պիտի վռնտէի՞ք՝ առանց զինքը լսել ուզելու։

—Ո՛վ գիտէ ինչ պիտի ընէի։

—Ուրեմն այն ատեն որոշեցի ինքզինքս ճանչցունել, երբ մայրիկս պատուէրին համեմատ, ինքզինքս սիրցուցած ըլլայի։

—Եւ այնքան երկար ատեն սպասեցի՛ր։

—Ամեն անգամ իմ սիրոյս ապացոյցները չէ՞իր տեսներ։

—Հօ՞ր մը սէրն էր. չէի համարձակեր կարծել։

—Եւ հարկ եղաւ որ, իմ կասկածներս ճշգրտելով անօգուտ պայքարներէ, փորձումներէ, յոյսերէ ու տարակոյսներէ ալ ետք զորս կրնայիր խնայել ինծի՝ աւելի կանուխ խօսելով, Ֆապրին ձեռք առնեմ ստիպելու համար քեզ որ զիրկս նետուիս։

—Այժմու ուրախութիւնը չ'ապացուցաներ որ ասանկ ըլլալն աղէկ էր։

—Վերջապէս թողունք այս խնդիրը, և ըսէ ինչ որ ծածկեցիր ինէ, թողլով որ առաջ տանիմ խուզարկութիւնները զորս մէկ խօսքով կրնայիր գոհացնել։

—Ինքզինքս երեւան հանելով։

—Հօրդ վրայ խօսէ. ինչպէս Սերայեվօ հասաք. ի՞նչպէս լուսանկարիչ եղած էր։

—Ի՞նչ եղաւ մեր կեանքը Հնդկաստանի մէջ, կրնաք...

Ծերունին ընդմիջեց.

—Դուն գիտես, քու մեծ հօրդ հետ կը խօսիս, ոչ թէ Պ. Վիւլֆրանի հետ։

—Ընդունած նամակներէդ գրեթէ գիտես թէ ի՛նչ եղաւ այդ կեանքը. ետքէն պիտի պատմեմ քեզ մեր տնակի ուրախութիւնները, գաղտնի ուրախութիւնները, պիտի տեսնես թէ ինչ եղաւ հայրիկին քաջութիւնը, մայրիկին արիութիւնը, վասնզի չեմ կրնար հայրիկիս վրայ խօսիլ առանց մայրիկիս վրայ խօսելու...

—Չե՞ս հաւատար որ Ֆապրին ըսածը թէ անիկա մերժեր է հիւանդանոց մտնել ուր թերեւս կարենար ազատուիլ, քենէ չբաժնուելու համար, յուզած ըլլայ զիս։

—Պիտի սիրես զինքը, պիտի սիրես։

—Անոր վրայ պիտի խօսիս ինծի։

—. . . Զինքը պիտի ճանչցունեմ քեզ, պիտի սիրցունեմ։ Ուրեմն այս մասին չեմ խօսիր հիմակ։ Հնդկաստանէն ելած էինք Ֆրանսա դառնալու համար, երբ, Սուէզ հասնելով հայրիկը կորսնցուց հետը առած ստակը։ Գործի մարդեր գողցան զայն։ Չեմ գիտեր ինչպէս։

Պ. Վիւլֆրան շարժում մը ըրաւ որ ըսել կուզէր թէ ինք գիտէ։

—Ա՛լ ստակ չունենալով, փոխանակ Ֆրանսա դառնալու, Յունաստան ուղեւորեցանք, որ աւելի աժան կը նստէր։ Աթէնքի մէջ հայրիկը որ լուսանկարչական գործիներ ունէր, պատկերներ հանելով ապրեցանք։ Յետոյ սայլակ մը գնեց. էշ մը, Բալիքարը, որ կեանքս ազատեց, և ուզեց ցամաքի ճամբով Ֆրանսա դառնալ, ճամբուն վրայ լուսանկարներ հանելով։ Բայց ո՛րչափ քիչ կը հանէր, աւա՜ղ, և ճամբան ալ ո՛րքան տաժանելի էր լեռներուն մէջ, ուր շատ անգամ յոռի ճամբաներ կային որոց մէջ Բալիքար օրը քանի անգամ մեռնելու կ'ըլլար։ Ըսի քեզ թէ հայրիկն ի՛նչպէս հիւանդցաւ Պուսովաչափի մէջ։ Կը խնդրեմ որ իր մահը պատմել չտաս այսօր, չեմ կրնար։ Երբ ա՛լ մենք հեռացանք, հարկ եղաւ որ ճամբանիս շարունակենք։ Եթէ քիչ կը շահէինք երբ հայրս կրնար վստահութիւն ներշնչել մարդոց և զանոնք համոզել որ լուսանկարնին հանել տան, որքան քիչ շահեցանք երբ մինակ մնացինք։ Ետքէն պիտի պատմեմ նաեւ թշուառութեան այն դաժան օրերը որք նոյեմբերէն մայիս տեւեցին, ծմրան մէջտեղը, մինչեւ Փարիզ։ Պ. Ֆապրիէն իմացար թէ ինչպէս մայրիկը մեռաւ Կրէն տը Սէլի տանը, և այս մահն ալ յետոյ պիտի ըսեմ ձեզ մայրիկին յետին պատուէրներովը։

Բերրինին խօսած ատենը, շփոթ աղմուկներ կուգային պարտէզներէն։

—Ա՞ս ինչ է, հարցուց Պ. Վիւլֆրան։

Բերրին պատուհան գնաց. մարգերն ու ծառուղիները լեցուած էին կիրակնօրեայ զգեստներ հագած բանուորներով, այր, կին, տղայ, որոց վերեւ կը ծածանէին դրօշներ. և այդ վեց եօթն հազար անձերու խուռն ամբոխէն, որոց զանգուածները կը շարունակուէին դարաստանէն դուրս, Ակումբի պարտէզին ճամբուն, մարգագետիններուն մէջ, կը բարձրանար այն աղմուկը որ զարմացուցած էր Պ. Վիւլֆրանը և իր ուշադրութիւնը դարձուցած էր Բերրինի պատմութենէն, որքան ալ սաստիկ ըլլար իր հետաքրքրութիւնը։

—Ի՛նչ կայ. կրկնեց։

—Այսօր քու տարեդարձդ է, ըսաւ փոքր աղջիկը, և բոլոր գործարաններուն բանուորները որոշեր են տօնել զայն՝ այսպէս շնորհակալ ըլլալով իրենց համար ըրածներուդ։

—Ա՛հ, իրա՞ւ։

Ծերունին պատուհանին մօտեցաւ իբր թէ կարենար տեսնել, բայց ճանչցուեցաւ, և անմիջապէս խմբակէ խմբակ վազեց աղաղակ մը որ երկարաձգուելով ահաւոր դարձաւ։

—Աստուա՛ծ իմ, որքան սոսկալի կըրնայի ըլլալ եթէ մեզ դէմ ըլլային, մրմնջեց ծերունին՝ առաջին անգամ զգալով զօրութիւնն այդ խուժանին որուն կը հրամայէր։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՐՏ 29/10 ԱՊՐԻԼ 1895

Տնտեսական խնդիր

ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

ԳԵՐՄԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ Ի ՊԵՐԼԻՆ

Անցեալ հինգշաբթի, Արծաթի և Ոսկիի խնդիրն, ինչպէս և Արմտեաց մենավաճառի մասին Քանից կոմսի ծանօթ առաջարկը քննելու համար, Գերմանիոյ վաճառական դասը ներկայացնող պատկառելի համաժողով մը գումարեցաւ ի Պերլին։

Դրամական խնդրոյն վրայ, Որոշում մը մատուցուեցաւ ժողովոյն, յայտարարող թէ «Գերմանիոյ Ոսկեգրամի «գրութեան ո՛ և իցէ փոփոխումն հիմ-«նովին կը վնասէ բովանդակ երկրին «տնտեսական կենաց, և հետևապէս «ժողովը կը յուսայ թէ Ռայխստակի «մէջ եղած յայտարարութեան համա-«ձայն՝ կայսրութեան Նախարարապետ «Հօհենլօէ Իշխան պիտի չձեռնարկէ այն-«պիսի բանակցութիւններու որք դպչին «երկրին այժմեան դրամական դրու-«թեան»։

Ընդհանուր հիւպատոս Ռուսէլ, որ Բրուսիոյ Պետական Խորհրդին առջև յառաջագոյն պաշտպանած էր Ոսկեգրամի գրութիւնը, խնդրեց սոյն Որոշման միաձայն քուէարկումն։ Ըսաւ. «Երբ, 1872ին, Ոսկեգրամի դրութիւն հաստատեցաւ ի Գերմանիա, կը վախցուէր որ մի՛ գուցէ ոսկին անբաւական գար։ Փորձը ցոյց տուաւ որ այս երկիւղ անհիմն էր։ Հիմակ ալ Ոսկեգրամը կը մեղադրուի տիրող ընդհանուր աժնուութեան համար, ապրանաց գներուն անկման համար, մանաւանդ Արծաթին երեսէ իյնալուն համար։ Բայց Արծաթին անկումն իր չափազանց արտադրութենէն հետևանք է լոկ։ Արդարեւ, Պետութիւնը կարող է Արծաթին տալ «վճարման կարողութիւն» (paying power), բայց ո՛չ «գնման կարողութիւն» (purchasing power)։ Եւ ո՛չ մէկ Պետութիւն ի վիճակի է միայն կերպիւ վճարման կարողութիւն տալ դրամի մը՝ աւելի բարձր քան անոր գնման կարողութիւնը։ (Այսինքն՝ Պետութիւնք կրնան յայտարարել թէ սա մետաղ, կամ սա թուղթ, այսչափ ֆրանք, շիլին կամ մարք կ'արժէ. բայց չեն կրնար յայտարարել թէ այն մետաղով, կամ այն թուղթով, այսչափ ցորեն, հանքածուխ, կամ ուրիշ ապրանք պիտի կրնան գնուիլ անպատճառ։) Ապրանքներու աժննալուն համար Ոսկեգրամին մեղադրելի չըլլալն անով մանաւանդ ակներև է որ ապրանաց գներուն անկման հետ աւուրչէքները կամ շաբաթականները վրայ գրած են։ Գնոց անընդհատ անկում բաղձալի բան մը չէ, և անանկ բան տեղի ունեցած չէ արդէն։ Իրաւ, կարելի է գնոց բարձրացում մը ձեռք բերել բարձր սակ մը որոշելով ստորին կարգի դրամի մը համար, բայց այն ատեն ծանր անհամաձայնութիւնք կը ծագին թղթակներու և չափազանց արտադրութեան մասին, և այնպիսի արուեստական դրութիւն մը շուտ կը քայքայի։ Ես ամենևին չեմ ուրանար երկրագործութեան տագնապալի վիճակը, բայց կը պնդեմ թէ մեղաւորն Ոսկեգրամը չէ։ Երկրագործական տագնապն հետևանք է մի կողմէ չափազանց արտադրութեան, միւս կողմէ փոխադրութեան դիւրութեան և աժնութեան, որով մէկ հրապարակի ցորենը դիւրաւ կը մրցի ուրիշ մէկ հրապարակի ցորենին դէմ։ Հողագործական ստացուածոց արժէքին բարձրացումն, որ այնքան տարիներէ ի վեր կը տևէր, բնական յետադրման մը տեղի տուաւ, և հողային բերքերուն գնոց անկումն ալ ասոր պէտք է վերագրենք։ Հարկ անհրաժեշտ է օգնութեան հասնիլ երկրագործութեան, որ տնտեսական ամենամեծ ոյժն է երկրին, բայց լաւ դրամի մը տեղ ստորին դրամ մը գնելով այն նպատակին չենք հասնիր։ Վաճառականութիւնն ու արհեստագործութիւնն, որք երկրագործութեան չափ իրաւունք ունին արտադրիչ և շինիչ ասպարէզներ համարուելու, երկմետաղեանութեան նման փորձի մը չեն կրնար հանդուրժել։ Երկմետաղեանութիւնն ի վերջոյ հողագործութեան ալ օգուտ պիտի չունենայ, մինչ իր անմիջական հետևանք պիտի ըլլար ջախջախել վաճառականութիւնն ու արհեստագործութիւնը։»

Ֆրանքֆորդի առևտրական սենեկին ատենապետը ծանոյց թէ Գերմանիոյ մէջ գտնուող ամեն առևտրական սենեակներուն շրջաբերական մը ղրկուած էր՝ անոնց կարծիքն հարցնելով օրուան խնդրոյն վրայ։ Բաց ի չորսէ, ամենքն ալ Ոսկեգրամի կուսակից են։ Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովոյն մէջ Սըր Ուիլեամ Հարքուրդի վերջին յայտարարութիւններէն այնպէս կ'երևի թէ սխալ հաշիւ կ'ընեն երկմետաղեանք որք կը կարծեն իրենց կողմ շահիլ Անգլիան։ Բայց ուրիշ ատենաբան մը յիշեցուց թէ Անգլիոյ Ելմտական Նախարարին տուած պատասխանէն պէտք չէ հետևցնել թէ երկմետաղեանց դատը ջուրն ինկած է. զի անոնք առանց Անգլիոյ հաւանութեան ալ իրենց նպատակին հասնելու ջանահնար պիտի ըլլան անպատճառ։

Որոշումը միաձայն քուէարկուեցաւ, և ուրիշ որոշում մը մերժուեցաւ Քանից կոմսի ծրագրին՝ օտար երկիրներէն արմտիքի ներածումը պետական մենավաճառի վերածելու մասին։

Համաժողովոյն անդամք ասով ալ չբաւականացան, և փութացին հիմնել Դաշնակցութիւն մը «ի պաշտպանութիւն Գերմանական Ոսկեգրամի դրութեան»։ Գերմանիոյ վաճառական և գործարանատէր կամ արհեստագործ դասակարգերէն բազմաթիւ նշանաւոր անձնաւորութիւնք անդամ գրուեցան, դիւան մը կազմուեցաւ, և գումար մը հայթայթուեցաւ՝ կազմակերպութեան նախնական ծախուց համար։ Յատուկ լրագիր մը հիմնել որոշուեցաւ։

Երկմետաղեանք ալ պարապ չեն կենար։ Հիմակ իրենց դատը կը հանեն Բրուսիոյ Ծերակոյտին առջև, ուր կոմս Հուրպախ, 43 պաշտօնակիցներու հետ մէկ տեղ, որոշում մը ներկայեց, որով Բրուսիոյ կառավարութենէն կը խնդրէ «թախանձել կայսրութեան Նախարա-«րապետին որ առանց ժամանակ կորու-«սանելու միջոցներ ձեռք առնու միջազ-«գային կարգադրութիւն մ'ընելու հա-«մար դրամական խնդրոյն վրայ, երկմե-«տաղեանութիւնը միջազգային դրու-«թիւն մ'ընելու վերջնական նպատա-«կաւ»։ Ծերակոյտն իր մասնախմբին նախաքննութեան յղեց այս առաջարկ։

ՌԱՈՒՆՑ ՄԻՍԸՐԼԻՆ

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Ապրիլ 5ի «Թայմզ»էն քաղուած.)

Անգլիոյ Պանքային զեղչի սակն ըլլալով 100ին 2, հրապարակի վրայ օրըստօրէական փոխառութեանց սակն է տարեկան 100ին 20—30 փարա, կարճ պայմանաժամերով փոխառութեանց տոկոսն ալ 30—40 փարա։

Վեց ամսական Պանքայի փոխանակագրոց զեղչի սակն է տարեկան 40 փարա, 3 և 4 ամսոց համար՝ աւելի աժան։

Արծաթի ունկին 30 բէնս, ունկին $^3/_8$ բէնիի անկումով։

Դրամի տոկոսներն՝ ի Փարիզ՝ Պանքայի սակ 2, հրապարակի $1^3/_8$ (կամ 55 փարա)։

Պերլին՝ Պանքայի 3, հրապարակի՝ 60 փարա։

Վիեննա 4 և $3^7/_8$։ Հռոմ, հրապարակի սակ $3^1/_2$։ Փեդերսպուրկ 6 և $5^1/_2$։ Մատրիտ 3 և 5։ Լիզպոն 6 և $5^1/_2$։

Անգլիոյ Պանքային մէջ մետաղադրամն է այժմ 37,744,020 անգլ. ոսկի. անցեալ տարի նոյն եօթնեկին էր 30,897,197։

Պահեստից համագումարն է 28,420,255 ոսկի. անցեալ տարի 22,524,617։

Պահեստին համեմատութիւնը Պանքային յանձնառութեանց՝ այժմ 66 առ 100. անցեալ տարի նոյն եօթնեկին, $55^7/_8$ առ 100։

Աւանդ դրուած գումարք այժմ 42 միլիոն 950,666 ոսկի. անցեալ տարի 40 միլիոն 168,304։

Պանքայի զեղչի սակն այժմ 100ին 2, որպէս անցեալ տարի նոյն շաբթուն։

Անգլ. քոնսոլիտէն այժմ $104^1/_2$—$104^5/_8$, մինչ անցեալ տարի նոյն եօթնեկին ճիշդ 100 ոսկի կ'արժէր։

Միջին գին ցորենի այժմ 20 շիլին 3 բէնս. անցեալ տարի այս շաբթուն 24 շիլին 6 բէնս։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼԻ ՈՍԿԵՀԱՆՔԵՐԸ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ՄԸ

Թայմզի սեղանաւորական մասին խմբագրութիւնն ստացեր է Վիդվօդէրսրանտի Հանքաց Սենեկին 1894ի Տեղեկագիրն, յորում ուրիշ շահեկան տեղեկութեանց հետ մէկտեղ, ըսուած է թէ «Որքան կարելի է ճշդել, Թրանսվաալ այժմ գլուխն է ոսկի արտադրող երկրաց, և որովհետև ի Ռանտ ոսկւոյ արտադրութիւնն այնքան աւելցած է, շահերու բաժանումն ևս աւելի մեծ համեմատութեամբ մը աւելցած է։» Ասոր վրայ Թայմզ կը յաւելու իր կողմէ թէ «ինչպէս գիտեն մեր ընթերցողք, բաշխուած շահաբաժինք որքան աւելցած են, դրամագլխին արժէքն ալ (այսինքն՝ բաժնեթուղթերուն գինն ալ) գո՛նէ համեմատաբար վրայ գրած է։»

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՍԱՀՄԱՆԱՑ ՎՐԱՅ

Ասոսիէյթէտ Նիւզ Գործակալութեան մանրամասն հեռագիրը Չիդրալի ճակատամարտին վրայ, զոր երէկ համառօտիւ ծանուցեր էինք.

ՏԱՐԿԱՅ, 3 Ապրիլ. — Թէպէտ օդն և գետինը շատ գէշ վիճակի մէջ էին, բայց Բ. կիսաբաժնի զօրքերն ամենայն բարեկարգութեամբ հոս հասան երէկ իրիկուն։ Բեռնաբարձ սայլերն ալ այս առտու հասան։ Բանակետղին մէջ ոգեւորութիւն չի կար, բայց ամեն ոք կրցածին չափ զուարթ կ'երևար, և այս առաւօտ, նախաճաշէն ետքը, զօրքերն սկսան մագլցիլ 3,000 ոտք երկայնութեամբ նեղ և ոլորապտոյտ կիրճերն, որք կը տանին Մալաքանդի անցքին գագաթը։

Ռանձիրայք, զօրաց առջև ցրուած, ճամբայն կը ցուցնէին, ու միանգամայն կը հետապնդէին թշնամւոյն դիրքերը։ Շատ դանդաղ յառաջ կ'երթային, ո՛չ միայն ճամբուն դժուարութեանց պատճառաւ, այլ և ամեն կասկածելի տեղուանք մանրակրկիտ կը խուզարկէին, զի մի գուցէ թշնամին դարան լարած ըլլար, և յանկարծակի բերէր այս զօրախումբն ալ, ինչպէս բրած էր Ռոս հարիւրապետին մանր ջոկատին, շաբաթ մը յառաջ։ Զօրքերն յաճախ կանգ կ'առնէին, քանի որ առաջնորդք կենային՝ խուզարկութեան մը համար։

Կիրճին մէջ քառորդ մղոն մը յառաջանալէ ետքը, ռանձիրայից կողմէ արագ արագ հրացանաձգութիւնք նշան տուին թէ թշնամին երևցած է դիմացի բլուրներուն վրայ։ Սիկովացի Լեռնականաց գունդը կանգ առաւ, և Սիխերու 4րդ հնդիկ գնդէն քանի մը գումարտակներ ընդ առաջ ղրկուեցան, ռանձիրայից օգնելու համար որ Սուադիներուն (թշնամիներուն) դիրքերն որոշակի երևան հանեն։ Քառորդ ժամու ցանցառ հրացանաձգութիւնք աղէկ մը ցոյց տուին թշնամւոյն բռնած դիրքերն, և այն ատեն հրաման տրուեցաւ լեռնական թնդանօթներն ու խորտընկէցներն յառաջ բերելու և զետեղելու, ըստ կարելւոյն մօտենալով այն պատնէշներու զորս Սուադիք կանգնած էին կիրճին տիրապետող սարերու վրայ, դէպ ի ձախակողմը։

Եւ ահա Սուադիք ամեն կողմէ խուժեցին, ճակատէն, աջէն ու ձախէն, անգլեւհնդիկ զօրախմբին ճամբայն կտրելու հաստատ առաջադրութեամբ։ Սաստիկ հրացանաձգութիւն մը սկսաւ, բայց աղէկ նշան չէին առնուր։ Անգլեւհնդիկ լեռնական թնդանօթք շուտով ճշդեցին իրենց հարուածներն, և գունտ գնտի ետեւէ կը պայթէր թշնամւոյն կարգերուն մէջ։ Խորտընկէց թնդանօթներն ալ, կիրճին երկու կողմերը ծեծելով, շուտով ցրուեցին թըշնամւոյն առանձին գործող ջոկատները։

Բայց կեդրոնին վրայ Սուադիք յամառօրէն դիմադրեցին։ Թէպէտ կ'երևար թէ ծանր կորուստ կրած էին, բայց չէին քաշուէր։ Եթէ այս կիրճ նոր զէնքերով պաշտպանուած ըլլար, ուղղակի յարձակմամբ մը զայն գրաւել անկարելի էր մեզ։

Հրացանաձգութիւնը կը շարունակուէր ժամէ ի ժամ։ Թնդանօթք եւս քան զեւս կը մօտենային թշնամւոյն դիրքերուն, աւելի աղէկ կէտերէ նշան առնլով։ Հնդիկ հետևակազօրքն ալ պատսպարուած տեղերէ քալելով՝ հետզհետէ աւելի կը մօտենար թշնամւոյն պատնէշներուն։ Բոլոր գծին վրայ կրակն այնքան կը սաստկանար և այնքան լաւ կ'ուղղուէր որ վերջապէս թշնամին վարանման նշաններ ցուցնել սկըսաւ։ Ասոր վրայ անգլիացի հրամանատարը Սըր Ռոպըրդ Լօու Կորտոնի Լեռնական գնդին և Սիկովացի միւս գնդին հրաման տուաւ սուրն ի ձեռին յարձակելու։

Ամենամեծ քաջութեամբ Սիկովացի զօրքերը սլացան թշնամւոյն դիրքերուն վրայ, և մի առ մի գրաւեցին պատնէշները, սակ զառիվերները մագլցելով։ Սուադիք տակաւին դէմ կը դնէին։ Բայց միջօրէէն ետքը ժամ 3ին վերջին պատնէշին վրայ մեր դրօշ կը ծածանէր. և թշնամին, կիրճէն դուրս վանտուելով, լերան միւս կողմին վրայ ցիր ու ցան փախաւ։

Մեր զօրքեր հոն անցուցին գիշերը, թշնամւոյն դիրք վրայ։

Թշնամւոյն կորուստն է աւելի քան 500 հոգի։ Մեր կողմէ երեք սպայք ծանրապէս, չորս սպայք թեթեւապէս վիրաւորուած են, և երկրորդ կիսաբաժինը կորուսած է 3 մեռեալ և 50 վիրաւոր վիրաւորեալ ունեցած է։

* * *

Ումրա Խան, որոյ դէմ կ'ուղղուի այս անգլեւհնդիկ արշաւանք, զօրք կը հաւաքէ դէմ դնելու համար։ Իր ձեռք գերի ինկեր են անգլիացի երկու սպայք և եօթն հնդիկ զինուորք, որք միացեալ ըլլալ կը թուին Չիդրալցիներուն ջարդ ու կոտոր բրած անգլեւհնդիկ ջոկատին։ Ումրա Խան հրաման ըրեր Նաւակայի Սաֆտար Խանին որ իր մարդիկը բերէ միանայ իրեններուն հետ, դէմ դնելու համար անգլեւհնդիկ բանակին։ (Տե՛ս նորագոյն լուրն Հեռագրաց բաժնին մէջ։)

ՌՈՒՍԻԱ. —Երէկ ծանուցեր էինք Նիկողա կայսեր կողմէ երկու յանձնախմբերու կազմութիւնը Սիպերիոյ համար։ Փեդերսպուրկէ անգլ. լրագրաց ղրկուած հեռագրերուն նայելով, Սիպերիոյ մեծ երկաթուղւոյն շինութիւնը գոհացուցիչ կերպիւ յառաջ չի տարուիր։ Յոռի մատակարարութեան և գողաքաղութեան ծանր դէպքեր երևան ելած են, և կ'ըսուի թէ մինչեւ 15 միլիոն ռուպլի փճացած է այս կերպիւ։ Գծին գլխաւոր ճարտարապետը պաշտօնանկ եղաւ։ Քննիչ յանձնախմբին պետն է ճանապարհաց և հաղորդակցութեանց նախարարի օգնական Բեդրով զօրավար։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ. — Պ. տը Պլովից ապրիլ 5ի Թայմզին մէջ կը հրատարակէ երկար և ծանրակշիռ հեռագիր մը, որով բացատրելէն ետքը թէ Անգլիոյ վրայ ֆրանսական մամուլն ամենէն աւելի հակակրութեամբ կը խօսի, թէ Անգլիոյ դէմ գրուած կծու դիտողութիւնները նոյն իսկ Գերմանիոյ դէմ չեն գրուիր այժմ, սոյն երեւոյթին պատճառ կը համարի այն պարագայն թէ միւս դեսպանատունք իրենց տրամադրութեան ներքեւ տարեկան վարկ մ'ունին՝ ֆրանսական լրագրերուն անուղղակի փոխարինութիւններ ընելով՝ զանազան քաղաքական և անձնական դէպքերուն հաճելի բացատրութիւն մը հրատարակել տալու, որով շատ մը թիւրիմացութեանց առաջքը կ'առնուի ժամանակին, մինչ անգլ. դեսպանատունն այս մասին սանդիմ մը ծախք չըներ, զի այն դրութիւն սկզբամբ չէ ընդունուած Անգլիացիներուն կողմէ, և հետեւանքն Անգլիա կը տուժէ. զի կարգ մը խնդիրներու վրայ ծուռ տեղեկութիւնք կը հրատարակուին ֆրանսական մամլոյն մէջ, դեսպանատան կողմէ բացատրութիւն չի տրուիր, տրուի ալ հրատարակելու տրամադրութիւն չըլլար, և ասոր, կ'ըսէ Պ. տը Պլովից, աւելի մեծ դժուարութիւնք կրնան ծագիլ յապագային։

ՄԱՏԱԿԱՍՔԱՐ ֆրանսական ռազմամթերք տանող անգլ. շոգենաւուն արկածը Փարիզեան լրագիրք ոմանք վերագրեցին քաղաքական նպատակի, յիշեցնելով թէ Հօվաներուն ռազմամթերք տանող անգլ. շոգենաւք շիտակ կ'երթան իրենց տեղը։ Պ. տը Պլովից Անգլիացւոց պարկեշտութեան և վաճառականական պատուոյն դէմ ուղղուած այս ամբաստանութիւնն եւս նշան մը կը համարի թէ Փարիզեան մամլոյն մէջ մասնաւոր հակառակութիւն կայ Անգլիոյ դէմ։

ՊԻԶՄԱՐՔ իշխանին Ապրիլ 1ին ընդունած խնդակցական հեռագրերուն վերջնական թիւն է 8,390, որք կը պարունակեն 280,000 բառ։ Հեռագիրք եկան աշխարհի ամեն կողմերէն, Սիամէ, Պրազիլիայէ, Մեքսիկայէ, Պաքուէ, Երուսաղէմէ, Արեւելեան և Արեւմտեան Ափրիկէէ, ևլն։ Նոյն օր ի Ֆրիտրիխսրուէ յանձնուած նամակներուն թիւն էր 50,000։ Թղթատարական քարտեր 120 հազար հատ էին, և նուէրի ծրարներ՝ 1,000 հատ։

ԱՆԳԼԻԱ. — Կօշկակարութեան գործարանատէրներուն և կօշկակարներուն միջեւ ժամանակէ մ'ի վեր տիրող խընդիրն, որ անգլ. կօշիկներու սղելուն պատճառ եղած էր, իրաւախոհութեամբ վերջացնելու համար, անցեալ հինգշաբթի ի Լոնտոն առևտրական պաշտօնատան մէջ ժողով մը գումարեցաւ նախագահութեամբ նոյն նախարարութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարի մը, և երկուց կողմանց պատգամաւորաց։

ԱՓՐԻԿԵԱՆ խնդիրներուն վրայ Երեսփ. Ժողովոյն մէջ Սըր Էտուարտ Կրէյի դիտողութեանց Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Հանոթօ պատասխանեց Ծերակոյտին մէջ, ըսելով թէ Ֆրանսա իրաւունք ունի պահանջելու որ Նիկէրի անգլ. Ընկերութիւնն իր սահմանէն անդին չանցնի, և Ուկանտայի կողմն ալ՝ Անգլիա որոշէ իր ազդեցութեան շրջանակն, և արգելք չըլլայ քաջասիրտ ֆրանսացի երկրախոյզներու արշաւանքներուն։ Բայց երկու կողմն ալ գործածած լեզուն չափաւոր եղած ըլլալով, Լոնտոնի գլխաւոր լրագիրք յուսալից են վերջնական համաձայնութեան մասին։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄՆ ՀՆԴԻԿ ՍԱՀՄԱՆԱՑ ՎՐԱՅ

ՍԻՄԼԱ (Հիւսիսային Հնդկաստան), 7 Ապրիլ. — Անգլիական Ա. կիսաբաժինը մտաւ Սուադ քաղաքը Չիդրալի Խանութեան։ 5,000 տեղացիք փորձեցին դէմ դնել Անգլիացիներուն, բայց յաղթուեցան և նահանջեցին։ Ումրա Խան իր զօրքը ժողվելու վրայ է, և վաղը մեծ ճակատամարտ մը կը սպասուի Սուադ գետի եզերաց վրայ։ Ումրա Խան անձամբ պիտի հրամայէ զանազան ցեղերու մարդոց, որք լաւ զինեալ են։ (Տե՛ս այս աւուր Քաղաքական Լրոց մէջ։)

Պ. ՖԷԼԻՔՍ ՖՕՌԻ ՃԱՌԸ ՁԵՌԱԳՈՐԾ ԱՇԽԱՏՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ

ՓԱՐԻԶ, 8 Ապր. — Նախագահ Պ. Ֆէլիքս Ֆօռ ներկայ գտնուեցաւ Ազգային ձեռագործութեան վարժարանին բացման Սէնդ Անդուանի թաղին մէջ, և այս առթիւ բանախօսութիւն մ'ընելով, ձեռագործ աշխատութեան գովեստ ըրաւ, յիշեցուց թէ ինքն ևս ձեռագործ աշխատութեան պարապած է իր պատանեկութեան մէջ և շատ լաւ յիշողութիւն մը իր միտքին մէջ մնացած է իր կենաց այն շրջանէն։ Յորդորեց ֆրանսական երիտասարդութիւնն ոչ միայն չարհամարհելու ձեռագործ աշխատութիւնն այլ և սիրով պարապելու այն ասպարէզներուն որք կը պահանջեն թէ՛ ուղեղի և թէ ձեռքի աշխատութիւն։ Յայտարարեց նաև թէ Ֆրանսայի տնտեսական և ընկերական շահերը կը պահանջեն այս մօտ յորդորներ կարդալ նոր սերունդին։ Նախագահին այս ճառն եռանդագին կեցցէներով և ծափերով ողջունուեցաւ ներկայից կողմէ։

ՆԱՒԱՅԻՆ ՀԱՆԴԻՍԱՆ Ի ՔԻԼ

ՎԻԵՆՆԱ. —Քարլ Սդեֆէն արքիդուքսն հրամանատար կարգեցաւ աւստրեան նաւախմբին որ ներկայ պիտի ըլլայ Պալդիկեան ջրանցքին բացման։

—Ֆրանց Եօզէֆ կայսր ներկայ պիտի ըլլայ աշնան մեծ ռազմափորձերուն գերման բանակին ի Բոմերանիա։

ԺԱՄԱԳԻՐՔ

ՏՊԱԳՐԵԱԼ 1895 ԻՆ

Այս նորատիպ Ժամագիրքը իր խնամեալ տըպագրութեամբ, ընտիր թղթով, տառերու եւ խազերու նորութեամբ կը գերազանցէ մինչեւ ցարդ տպագրուած Ժամագիրքերին։

Մասնաւորապէս խնամք տարուած է տպագրական սխալներու անտեղի շփոթութեանց տեղի չտալու համար։ Նոյնպէս ուշադրութեան առարկայ եղած են ձայնական խազերն, որպէս զի անոնց համեմատ կարգադրուելով՝ հնաւանդ նըւիրագործեալ եղանակներն անկորուստ մնան։ Կը ցաւիմք որ նախորդ տպագրուածներն խնամով նայուած չեն։

Այս մասին հոգածութիւն ունեցաւ նա մանաւանդ Պալաթու Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցւոյ երաժշտապետ Կարապետ աղա, քաջահմուտ նախնի հայկական եղանակներու եւ խազերու, և որ եւ է աշխատութիւն չխնայեց սոյն հրատարակութեան մէջ, որով մեր անհուն շնորհակալութիւնն կը յայտնենք։

Փափաքելի է որ ամեն եկեղեցասէր անհատ սոյն գերազանց կրօնական գիրքն, եւ ի մասնաւորի հետաքրքիր եւ նախանձախնդիր [illegible] բաղդատէ ներկայս ցարդ տպագրուած Ժամագիրքերու հետ։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով։

275 2—4

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը յանձնարարած է Տնտեսական Խորհրդոյ որ թէ հոգաբարձութեանց և թէ թաղական խորհրդոց հաշիւներն՝ իր քննութեան տեղեկագրին հետ ժամանակին ղրկէ Քաղաքական Ժողովին, որպէսզի կարելի ըլլայ անոնց մատակարարութեան եղանակին վրայ տեղեկութիւն ստանալ։

Տ. Յուսիկ վարդապետ Խաժերեան, որ Երզնկայի առաջնորդական Տեղապահ կարգուած էր, գիր մը մատուցանելով Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, յայտարարած է թէ կ'ընդունի իրեն յանձնուած պաշտօնը։

Ըստ յանձնարարութեան Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան, նոյն հաստատութեան նորընտիր ներքին տնօրէն Իսրայէլ էֆ. Հայկազն որբանոցի ուսումնական վիճակին նկատմամբ ծրագիր մը մատուցած ըլլալով, Հոգաբարձութիւնն երէկ արտաքոյ կարգի նիստ մը ըրաւ, և թէ՛ այս և թէ՛ որբանոցի վերաշինութեան խնդրով զբաղեցաւ։

Մայր և Լուսաւորչեան վարժարանաց հարիւր աղքատիկ երկսեռ ուսանողներու՝ հանդերձ, կօշիկ, գլխարկ, գուլպա և թաշկինակ բաշխուեցան այսօր Ս. Զատկի տօնին առթիւ։ Ասոնք հայթայթուած էին հանգանակութեամբ որուն մասնակցած էին բաւական թուով բարեսէր անձինք՝ եկեղեցական և աշխարհական։

Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ քարտուղար Հինքեարպէյէնտեան Բարթող էֆէնտիի կողակից Տիկին Կիւլիզարի յուղարկաւորութիւնը յոյժ փառաւոր կերպով կատարուեցաւ երկուշաբթի օր, Մայր եկեղեցւոյ մէջ, ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր որ ի պատիւ երեսնամեայ ազգային վաստակաւորի մը հաճեցաւ ինքնաբերաբար իջնել եկեղեցի։ Եկեղեցականաց դասէն ներկայ էին նաև Գեր. Տ. Եղնիկ եպիսկ., Պատր. Գեր. Փոխանորդը, Տ. Գէորգ Ծ. վրդպ. Երէցեան և Յովհաննէս վարդապետ և 12 քահանայք։ Արժ. Տ. Յովհ. Ծ. վրդպ. Արշարունի և այլ եկեղեցականք սգակիր կը հետևէին դագաղին։ Աշխարհականաց ընտրելագոյն բազմութիւն մը իր հուսկ յարգանքը մատուցանելու համար անձամբ եկած էր ի Մայր Եկեղեցի, զոր Թաղ. Խորհուրդը շքեղապէս լուսազարդած էր։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս ներկայիւս կը յայտնէ թէ Մանուկեան ազնիւ եղբարք իրենց բարեյիշատակ հօր Մհր. Ղազար էֆ. Մանուկեանի հոգւոյն համար, որպէս ամեն տարի, նոյնպէս և այս տարի բարեհաճած են նուիրել 1360 գրուշ վասն հացկերոյթի։

Առ այս պարտ անձին կը համարինք մեր շնորհակալիքն արտայայտել յիշեալ Մեծ. Տեարց որոց մխիթարեցին հարիւրաւոր պատսպարեալներն։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան Ազգ. Հիւանդանոցի

Ատենադպիր Ատենապետ

Պ. Յ. ՊԱՊԻԿԵԱՆ Մ. Օ. ԱՐԶԸՔԵԱՆ

Սամաթիոյ երից թաղից Աղքատախնամ Ընկերութեան Տնօրէն Խորհուրդը շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ ընդունած է հետևեալ նուէրները.

1. Հանգուցեալ սարրաֆ Նիկողոս աղա Սարգսեանի կտակաւ 7 օսմ. ոսկի, ձեռամբ Մհր. Դանիէլ էֆ. Գրիգորեանի։	
2. Մանուկ աղա Տէօքմէճեանէ	50 ղշ.
3. Քէօսէճէնի փիրիյէ Նանքոյէ	85 »
4. Սարրաֆ Սալին էֆէնտիէ	40 »
5. Տէօքմէճի Լեւոն »	27 »
Համագումար	202 ղշ.

Նոյնպէս ձեռամբ Մհր. Դանիէլ էֆ. Գրիգորեանի։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ. — Մարտ 26 և 27 թուականներով Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրուսայի, Տիարպեքիրի, Ատանայի, Հալէպի, Էնկիւրիի, Սըվազի, Պիթլիսի, Տրապիզոնի, Էրզրումի, Խարբերդի և Գաստեմունիի նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ ապահովութիւն և անդորրութիւն կը տիրէ։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ. —Պարսկական ու հոլանտական դեսպաններն երէկ Բ. Դուռն երթալով, յաջորդաբար տեսակցեցան Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և Վսեմ. խորհրդականին հետ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Նախարարապետ Նուպար փաշա մէկ քանի օր գործերով զբաղած ըլլալուն համար նորէն տկարացեր է։ Բժիշկները յանձնարարած են ն. վսեմութեան որ ամեն կերպով հանգիստ ընէ։ Ինչպէս յայտնի է Նուպար փաշա մայիսին Եւրոպա պիտի ուղեւորի օդափոխութեան համար։

ԵԼՄՏԱՅՈՅՑ. —Տէրութեան ներկայ տարւոյ ելմտացոյցին վրայ, ինչպէս ծանուցուեցաւ, կարեւոր խնայողութիւններ պիտի ըլլան։ Բաց ի այն զեղչերէն, որք կառավարական բոլոր պաշտօնատանց և հանրային վարչութեանց համար պիտի ըլլան, մտադրութիւն կայ նաև զեղչելու բարձրաստիճան պաշտօնէից ամսաթոշակները։ Այն Միւշիրներն և Ֆէրիքներն, որք միանգամայն քաղաքային կուսակալի կամ կառավարչի պաշտօն կը վարեն, այս վերջին պաշտօններուն համար ամսաթոշակ չպիտի ստանան։ Միեւնոյնը պիտի ըլլայ նաև նմանօրինակ պարագայի մէջ գտնուող քաղաքային կամ զինուորական պաշտօնէից համար։

Սպարապետի դրան մէջ ըլլալիք խնայողութիւնը 650,000 ոսկի կը հաշուի, և Քաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ ալ 70,000 ոսկի։ Միւս պաշտօնատանց համար նոյն համեմատութեամբ զեղչեր ի գործ պիտի դրուին։

Այս որոշման գործադրութեամբ ոչ միայն ելմտացոյցին բացը պիտի գոցուի, այլ 5000 ոսկի ալ հասոյթի յաւելում մը ձեռք պիտի բերուի։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութեան կողմէ պատրաստուած վիճակագրութեան մը համաձայն, ելմտական 1306 տարւոյն Թուրքիոյ ներածութիւններն եղած են 22,914,340 օսմանեան ոսկի և արտածութիւնք՝ 12,836,470։ 1304 տարւոյն ներածութիւնք եղած են 19,456,650 ու արտածութիւնք՝ 13,546,540 ոսկի։ 1305 տարւոյն ալ 21,041,520 և 15,172,430 ոսկի։

1306 տարւոյն ներածութեանց հարիւրէն 30.4ը կը վերաբերի ուտելիքներու, 2.2ը՝ անասնոց, 13ը նախնական նիւթերու և 54.4ը՝ ձեռարուեստներու։

Արտածութեանց հարիւրէն 50.4ը՝ ուտելիքներու, 3ը՝ անասնոց, 38ը՝ նախնական նիւթերու և 4.6ը ձեռարուեստներու։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ Նախարար Վսեմ. Թէվֆիգ փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ ընտրողական ժողովն կատարած է ընտրութիւնն Պոլսոյ Առեւտրական Սենեկի նոր անդամոց։ Նախորդ անդամներէն Ապուլզատէ Մէհմէտ էֆէնտի, Թանըմըլիզատէ Հաճի Խալիլ էֆէնտի, Մանուկեան Սենեքերիմ էֆէնտի և Ժոզէֆ Լեվի էֆէնտի վերընտրուած են. իսկ նորէն ընտրուած են Նէմլիզատէ Հասան Թահսին էֆէնտի, Թէլլիօղլը Աթանասաքի էֆէնտի, Տավիտ Թօլէտօ էֆէնտի և Սթեֆանօ Տանըրեա էֆէնտի։

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ. —Անգլիական դեսպանն ու Լէտի Քըրրի, առջի օրը Մեծ Կղզին երթալէ առաջ, իրենց պահականաւով պտոյտ մը կատարեցին Իզմիտի ծովախորշին մէջ։

—Իտալական նախորդ ընդհանուր հիւպատոս Պ. Բէվէլաք, կինն ու աղջիկները առջի օրը մեկնեցան մայրաքաղաքէս աւստրիական Մէրքիւռ շոգենաւով։ Իտալական դեսպանը, տիկին Քաթալանի, դեսպանատան ու հիւպատոսարանի բոլոր պաշտօնեայք, ինչպէս նաեւ իտալական գաղթականութեան, առեւտրական սենեկին և բարեգործական ընկերութեանց կողմէ պատգամաւորութիւններ շոգենաւ երթալով ողջերթ մաղթեցին։ Դեսպանն ու դեսպանուհին գեղեցիկ ծաղկեփունջեր նուիրեցին Պ. Բէվէլաքի, կնոջն ու աղջիկներուն։

—Հոլանտական դեսպանատան շէնքը նորոգելու համար Հոլանտայի կառավարութիւնն արտօնած է 26,500 ֆիորին ծախսել։ Նորոգութիւնք երեք տարիէն պիտի աւարտին։

—Մայրաքաղաքիս Իտալական ընդհանուր հիւպատոսութիւնն, ինչպէս ծանուցուեցաւ, ջնջուած ըլլալով, ընդհանուր հիւպատոսարանը դրուած է ուղղակի դեսպանին տրամադրութեանը տակ։ Երկու ճիւղեր պիտի ունենայ, մին դիւանագիտական, զոր պիտի վարէ դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Պօլլաթի, և միւսը՝ վարչական, զոր պիտի վարէ առաջին գեր-հիւպատոս Նէկրի կոմսը։ Այս ճիւղերուն իւրաքանչիւրը պիտի ունենայ իր թարգմաններն, պաշտօնեաներն և այլն։

Հիւպատոսական դատարանին դատաւոր Պ. Քալէրիօ ըստ առաջնոյն պիտի շարունակէ իր պաշտօնը։

—Գերմանական դեսպանուհի Ռատօլին իշխանուհին, ամսոյս 15ին (Ն. Տ.) Հռոմ պիտի ուղեւորի Աթէնքի ճամբով. իսկ Ռատօլին իշխանին մեկնելու օրը տակաւին որոշուած չէ։

Ռատօլին իշխանն ու իշխանուհին երէկ առտու Մեծ Կղզի գացին դեսպանատան պահականաւով։

ՓՈՔՐ ՍԱԿԱՐԱՆ. —Օտարազգի մը կողմէ ձեռնարկներ եղած են կայս. կառավարութեան մօտ, փոքր սակարանի մը հաստատութեանը համար, որուն մէջ կատարուած գործառնութիւնք օրինաւոր ըլլան, ինչպէս կան ուրիշ մայրաքաղաքներու մէջ։ Փոքր սակարանին համար առաջարկուած է ի Բերա Թիւնէլի մօտ այն վաճառատունն, որ հաստատուած էր Մայէք ընկերութիւնը։ Միւս կողմէ կ'ըսուի թէ այդ ծրագրի յաջողութիւնն այնչափ յուսալի չէ։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ կամուրջը շինելու համար Նորէնպէրկի գերմանական գործարանին ներկայացուցիչք առաջարկած են որ, եթէ կամուրջն իրենք շինեն, զայն յանձնելէ առաջ, եւրոպական ամենէն նշանաւոր ճարտարագէտներու կողմէ քննուի եւ եթէ անոր հաստատուն եւ այլն ըլլալը հաստատուի, այն ատեն ընդունուի։ Նոյնպէս ծանուցած են թէ պատրաստ են 20,000 ոսկւոյ ապահովութեան գումար մը յանձնել ցոյց տրուելիք պանքայի մը։

Ծովային Նախարարութեան ժողովին մէջ, ուր ներկայ գտնուած են նաեւ խնդրարկու գործարանաց ներկայացուցիչները, խորհրդակցութիւնք կատարուելով, փոխ-Նախագահ Իպրահիմ փաշա յայտարարած է թէ Նորէնպէրկի գործարանին ծրագիրը կայս. կառավարութեան կողմէ ընդունելի դատուած է, հետեւաբար շինութեան յանձնառու եղողները պարտին այդ ծրագրոյն համաձայն մատուցանել իրենց առաջարկութիւնները։ Գործարանաց ներկայացուցիչներն ալ պատասխանած են թէ յետոյ պիտի յայտնեն իրենց կարծիքն, որով խորհրդակցութիւնք աւարտած են։

ՅԵՏՆԵԱԼ ՏՈՒՐՔԵՐԸ. — Ձեռնհաս իշխանութիւնը նորէն հրահանգ ղրկեց բոլոր կուսակալներուն որ փութով գանձեն ելմտական անցեալ տարւոյ յետնեալ տուրքերը։ Այդ գանձումներու գումարը իւրաքանչիւր շաբթուն վերջը ելմտական գանձուն պիտի ղրկուի, տեղական ծախուց համար յատկացուած գումարները զեղչուելէ յետոյ։

ԲԱՆԿԱԼԹԻԻ ՈՃԻՐԸ. — Եղեռնադատ ատեանն, որուն տուած վճիռը բեկած էր Վճռաբեկ ատեանն, այսօր վերստին պիտի դատէ Բանկալթիի ոճրին հեղինակ Զաֆրանպօլըցի Մուսթաֆան։

ՔՈԼԵՐԱՆ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ. — Մարտ 27ի երկուշաբթի օրուան ժամ 6էն մինչեւ մարտ 28ի երեքշաբթի օրուան ժամ 6, մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայէ երկու դէպքեր պատահած են՝ որք են, մին Պոլսոյ Խըրգա Շէրիֆ թաղի պահականոցէն զինուոր մը եւ միւսը՝ խալամ պանդուխտներու հիւանդանոցին մէջ։

ՍԵՐՊԻՈՅ Թագաւորը Սաֆա պատուանշանի երրորդ աստիճանը նուիրած է կայս. պալատան արմտեաց մթերանոցին տնօրէն Մազհար պէյի եւ Թաքօվօ պատուանշանի չորրորդ աստիճանը՝ Պոլսոյ ոստիկանաց ժողովին նախագահ Հիւսէյին Հիւսնի պէյի։

Պ. ՆՕՊԼԷ. — Հանրային պարտուց վարչութիւնը որոշած է վախճանեալ Պ. Նօպլէի ամսաթոշակին մէկ չորրորդն՝ այսինքն տարեկան չորս հարիւր ոսկի՝ յատկացնել անոր ընտանեաց։

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ պաշտօնէից հանգստեան թոշակի վարչութիւնն իր երեկուան նիստին մէջ ամսաթոշակներ յատկացուց հանգստեան կոչուած պաշտօնեաներու ինչպէս նաեւ վախճանեալ պաշտօնէից որբերուն եւ այրիներուն, որոց թիւը կը հասնի հարիւր քառասուն երեքի։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ընկերութեան վարչական ժողովոյ նիստը Զատկէն ետքը տեղի պիտի ունենայ, հետեւաբար տնօրէնի ընտրութիւնն ալ յետաձգուած է։

ԹԸՆՊԷՔԻՒ Րէժիին տնօրէն Պ. տը Զօկէպ, որուն համար ծանուցուեցաւ թէ ապրիլ վերջերը Բարիզ պիտի երթայ, Կ. Պոլսոյ հրապարակին վերաբերեալ դրամական նոր գործառութիւններ պիտի կարգադրէ։

ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ Հանրային Պարտուց վարչութեան մէջ կազմեալ շերամաբուծութեան ճիւղին տնօրէն կարգուած է, պահելով հանդերձ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանին տնօրէնի պաշտօնը։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց ժողովը նկատողութեան առած է՝ Սէլանիկ-Տէտէ Աղաճի երկաթուղւոյն՝ Հաճի Պէյլիկէն մինչեւ Սէրէզ շինուած մասին առժամեայ ընդունելութիւնը կատարելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովոյ տեղեկագիրը եւ վաւերացուցած է զայն։

—Կ. Պոլիս — Սէլանիկի երկաթուղւոյ գծին Սէրէզէն մինչեւ Անազիսթա շինուած մասին առժամեայ ընդունելութիւնը կատարելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովն կիրակի օրը Սէլանիկ ժամաներ եւ դէպի նոյն տեղն ուղեւորեր է։

ԿԵՂԾՄԱՇԿԻ դարմանման յատուկ հիւանդանոցին կառուցումը մէկ երկու օրէն պիտի սկսի։

ԱՆԱՏՕԼԸԻ երկաթուղեաց համար Եւրոպայէն վակոններ բերուած են՝ ուղեւորաց եւ ապրանքներու յատուկ։ Այդ վակոններ Սիրքէճիէն Հայտար-Փաշա կը փոխադրուին մասնաւոր մաւոնաներով։

ԹԻՒՆԷԼԻ արտօնատէր Պառոն տ'Էռլանկէ, որ մէկ քանի օր առաջ մայրաքաղաքս եկած էր, առջի օրը Լոնտոն ուղեւորեցաւ արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։ Կըսուի թէ մայրաքաղաքիս հանրօգուտ գործերուն վերաբերեալ խնդրոյ համար պիտի բանակցի դրամատէրներու հետ։

ՏԱՐՏԱՆԷԼԻ եւ Կ. Պոլսոյ միջեւ գտնուած հեռագրական ընդծովեայ թելն առջի օրուընէ ի վեր խանգարուած է։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտուց վարչութեան ընդհանուր տնօրէնին կինը, տ'Աւնու կոմսուհին առջի օրը արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով Բարիզ ուղեւորեցաւ, ուր մէկուկէս ամսոյ չափ պիտի մնայ։

ԲՐՕՖԷՍ. ՃԻՕՎԱՆԻ, անձնական բժիշկ Պ. Քրիսբիի, այսօր մայրաքաղաքս կսպասուի։ Օթէլ Ռուայեալի մէջ իրեն համար սենեակներ պատրաստուած են։ Բրօֆէսօր Ճիօվանի, Տոքթ. Շառքօի աշխատակիցներէն մին եղած է։ Մայրաքաղաքիս իտալական գաղթականութիւնը պատրաստութիւններ տեսած է արժանավայել ընդունելութիւն մը ընելու համար բրօֆէսօրին։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ նախորդ փոխարքայ Լորտ Նորթպրուք վերջերս Երուսաղեմէն Դամասկոս ժամաներ է եւ տեղական կառավարութեան կողմէ ընդունուեր է արժանավայել պատիւներով։ Լորտը մէկ քանի օր յետոյ Պալպէք ուղեւորեր է, ուրկից Պէյրութ պիտի երթայ։ Իրեն կընկերանան որդին, աղջիկն ու փեսան։

ԱՍՄԱԼԸ ՄԷՃԻՏ փողոցին մէջ պատահած արկածին զոհն՝ Ուիլիամ Հօճ անուն 16 ամեայ պատանին, որ Օթէլ Իմբէրիալի տանիքին վրայ Թռուցիկ թռցուցած պահուն վար ինկած էր, հիւանդանոցին մէջ մեռաւ եւ յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երէկ։

ՎԱՆԱՅ նահանգին մէջ ձիւնի առատութենէն եւ փոթորիկներու սաստկութենէն՝ Պաշգալէի եւ Ճուլամէրկի միջեւ գտնուած հեռագրական գերաններու երկու հարիւրի չափը տապալեր են, սակայն հարկ եղածն ի գործ դրուելով, երկու օրուան մէջ նորոգութիւնք կատարուեր եւ հաղորդակցութիւնք վերսկսեր են։

ՄԱՅՐԱՍՊԱՆ. — Էրզրումի մէջ Աչճը Աղատէ անուն մարդ մը իր մայրն սպաններ է կացինով եւ փախեր է։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութեանց ձեռնարկելով ձերբակալեր է անոր մէկ ընկերը։ Մայրասպանը տեսնելով որ կարելի չէ ազատիլ, ոստիկանութեան դիմեր եւ անձնատուր եղեր է։

ԳԱՐԱՊԻՂԱՅԻ առջեւ անցեալները ծագած փոթորիկէ մը մէկ քանի մակոյկներ ընկղմած եւ մէկ քանին ալ ցամաք ինկած են, սակայն մարդու կորուստ չէ պատահած։

ԾԽԱԽՈՏԻ Րէժիին Տրապիզոնի տնօրէն Հաֆըզ Մէհմէտ էֆէնտի Կ. Պոլսոյ կեդրոնական վարչութեան խորհրդական կարգուած է եւ Պ. Սէմլաս՝ առեւտրական ճիւղին։ Գործարանին համար ալ Մարսիլիայէն մասնագէտ մը պիտի բերուի։

ՍԻՐՔԷՃԻԷՆ մինչեւ Մաքրիքէօյ երկաթուղւոյ երկրորդ գիծ մը եւ Տէտէ Աղաճի առջեւ նաւահանգիստ մը շինելու ծրագիրը յանձնուած է Հանրօգուտ շինութեանց ժողովին, որ ի մօտոյ տեղեկագիր մը պատրաստելով պիտի մատուցանէ Բ. Դրան։

ԾԱՂԿԱԽՏ. — Գուզկունճուքի տղայոց մէջ ծաղկախտ երեւան ելած ըլլալով անցեալ շաբթու չորս տղաքներ մեռած են։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԷՆ կը գրեն թէ անցեալները փոթորիկ մը պահուն նաւ մը ընկղմելով երեք նաւազներ միայն ազատուեր են, իսկ նաւուն տէրն, երկու նաւազներ եւ երկու ուղեւորներ խեղդուեր են։

ՊԱՂՃԷՃԻՔ գիւղին վրայ գտնուած անտառներն այրելով, հազար ոսկւոյ չափ վնաս մը պատահած է։

ԵՐԱԺՇՏԱՑ խումբ մը, զոր կը կազմեն երկու սեւէ ուխտուն սերպիացիներ, ի մօտոյ մայրաքաղաքս պիտի գայ։

ԱՐԿԱԾՔ. — Առջի օրը, Գատըգիւղի մէջ, բեռնակիր մը երկաթեայ գերաններ փոխադրած պահուն, ոտքը սահելով ինկաւ եւ քիչ յետոյ մեռաւ։

—Առջի օրն, ի Մաքրիգիւղ, նորածին մը կախօրրանէն իյնալով, շուանը վիզը պլուեցաւ եւ խեղճ մանուկը խեղդամահ եղաւ։

—Երէկ, Ազաբքաբուի մէջ, վարձու կառք մը Թրամուէյի կառքի մը զարնուելով խորտակուեցաւ, սակայն մարդու վնաս չպատահեցաւ։

ԽԱԲԵԲԱՅ ՄԸ. — Ոստիկանութիւնը Ահմէտ անուն մարդ մը ձերբակալած է իբրեւ խաբեբայ։ Ահմէտ մեծամեծաց տուները կերթար տան տէրերը տեսնելու պատրուակով եւ հիւրընկալութեան սենեակին մէջ սպասած պահուն հոն գտած առարկաները կը գողնար։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱ.

Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ, Բերայի եւ Պոլսոյ գրասենեակները գոց պիտի մնան յառաջիկայ հինգշաբթի (30 մարտ.) ուրբաթ (31 մարտ) եւ երկուշաբթի (3 ապրիլ), Զատկական տօներուն պատճառաւ։

«ՍՔԱՆՋԵԼԻ ՋԷՕՐԷԿԸ»

ՀՈՏԱՒԷՏ—ՀԱՄԵՂ—ԴԻՒՐԱՄԱՐՍ

Միհրան, Մկրտիչ եւ ընկերաց, Ղալաթա Օսմ. Պանքայի քով, Մէտրէսէ փողոց, Թիւ 19, Օ'զօյլմէ տ'Օրիան անուամբ ծանօթ նպարեղինաց վաճառատունն որ իր ամէն տեսակ ապրանաց ընտրութեամբ մինչեւ ցարդ իր յաճախորդաց գոհունակութեան լի ու լի արժանացած է, Զատկական տօնին առթիւ մասնաւոր խնամքով պատրաստել տուած եւ ի վաճառ հանած է

«ՍՔԱՆՋԵԼԻ—ՋԷՕՐԷԿԸ»

որ արդարեւ պիտի գրաւէ բոլոր ճաշակողաց սքանչացումը։

276 Գին՝ օխան 14 ղրուշ 1—3

Օտեսա քաղաքին հանրածանօթ գործարանատէր Պ. Սերգէյ Զերպաքով գրասենեակ մը բացած է մայրաքաղաքիս մէջ, Բերա, Թէփէ-Պաշը, ընդունելու համար առողջապահական փոխադրելի ամարանոցներու, քաղաքի եւ գիւղի փայտաշէն տուներու յանձնարարութեանց համար, ըստ իր հանճարեղ դրութեան զոր այնքան գնահատած են առողջաբաններն ու ճարտարապետները։

Յիշեալ ամարանոցները նշանաւոր են իրենց գեղազանց շինուածքովը, նախապէս չորացած անյած փայտի ընտիր տեսակովն ու գիներուն չափաւորութեամբը։

Պ. Զերպաքով յանձն կառնէ նաեւ երկրին դրութեան համեմատ՝ փայտէ շէնքեր կառուցանել իր Օտեսայի գործարաններուն մէջ պատրաստուած շինուածանիւթովը եւ կ'ընդունի կաղնի, եղեւին եւ թմբի փայտէ դռներու, պատուհաններու, վանդակափեղկերու եւ այլ յանձնարարութիւններ։

Պ. Զերպաքով արդէն զանազան բաներ շինած է մայրաքաղաքիս մէջ որք մեծապէս գնահատուած են։ Այս պահուս, Չէնկէլքէօյի բարձանց վրայ շինելու վրայ է քէօշկ մը իր դրութեան համեմատ, եւ գիտենք թէ քանի մը օրէն պիտի ձեռնարկէ կեղծմաշկաւորներու հիւանդանոցին շինութեան ի Պոլիս։

Պ. Զերպաքովի շինութեանց եզական հանգամանքը սա է որ ընդունուած դրութեան համեմատ՝ միեւնոյն շէնքին յատակաձեւը կրնայ զանազան գիներով գործադրուիլ։ Պ. Զերպաքովի դրութիւնը կրնայ շատ լաւ յարմարիլ երկրին դրութեան հետ, կալուածատէրին կամքին համեմատ։

266 7—24

Գաւառական լուրեր

ԻԶՄԻՏ, 20 մարտ

Ամեն բարենպատակ ձեռնարկութիւնք քանի որ ընդհանրութեան ուշադրութիւնը կը գրաւեն, հարկ կը համարիմ քիչ մը տեղեկութիւն տալ քաղաքիս մէջ իրագործուած օգտաշատ խորհուրդի մը վրայ։

Լուսաւորչեան վարժարանի բարձրագոյն կարգի աշակերտք՝ 1894 տարւոյ Յունվար մէկին՝ Մինէճեան Գասպար էֆէնտիի դասատուութեան օրով, ուսուցչաց հովանաւորութեան տակ, կազմեցին ընկերութիւն մը, վարժարանական ամեն կարեւոր պիտոյքներ հոգալու համար։ Երբ տեսան որ աւելի յառաջ երթալու յոյս կայ, քանի որ նորանոր անդամներ կ'աւելնային, մինչեւ իսկ վարժարանէն կանուխ բաժնուող եւ շրջանաւարտ աշակերտք եւս կ'անդամակցէին՝ ուսուցչական մարմնոյն թելադրութեամբ կազմակերպեալ վիճակ մ'ունեցան։ Փափաք յայտնեցին որ մինչ մէկ կողմէ նիւթապէս պիտի նպաստեն դրական եւ գիտական պիտոյից, միւս կողմանէ ալ իրենք օգտուին բարոյապէս կիրակնօրեայ դասառութեամբ։

Հետեւաբար այսօր վարժարանական ընկերութիւնը՝ մօտ վաթսուն անդամներով՝ ատենապետութեամբ Յակոբոս էֆ. Յովակիմեանի՝ ունի իրեն համար երկու նպատակ.—Հոգալ վարժարանի նիւթեղէններն, եւ կիրակի օրերն զբաղիլ կրօնական, բարոյական, գիտական եւ հաշուական հարցերով եւ ընթերցումներով, զորս անձնուիրաբար ստանձնած են կատարել եւ աւելի յառաջացնել մեր ուսուցիչներէն Ա. Հաբէշեան, Յ. Յովակիմեան եւ Գ. Բակլաճեան էֆէնտիք։

Աշակերտաց սոյն ձեռնարկը աւելի զարգանալու հաւաստիքն այժմէն յայտնի է, որովհետեւ քաղաքիս մէջ քսան տարիներէ ի վեր կազմուած Ասքանազեան ընկերութիւնը, իբր կարեւոր ձեռնարկ մը՝ ջանք եւ խնամք ունի առ այն յամենայնի նպաստելու։ Այս ընկերութիւն՝ որ կը բաղկանայ լուսաւորեալ եւ ընթերցասէր երիտասարդներէ՝ ունի ճոխ գրատուն մը ուր լի են թէ՛ նախնեաց եւ թէ՛ արդի հեղինակաց գրքեր, հետզհետէ նուիրատուութիւնք եւս կը լինին նմա, ունի նաեւ բազում թուով ձեռագիր եւ ո՛ր աւելին է, ունի չորս կտոր կալուած, որոց հասոյթն կը գործածուի ամէն ամիս վարժարանաց մատակարարութեան։

Արական սեռի յառաջդիմասէր ոգին յիշած ատենս, չեմ ուզեր անտես ընել իգական սեռի գործունէութիւնն։ Կանանց մէջ համախմբութիւն մը կայ, շուրջ տասը տարիներէ ի վեր ունի կիրակնօրեայ լսարան, ուր եւ երբեմն լսելու բաղդն կ'ունենան քահանայ հարց։ Այս համեստուհի տիկնայք իրենց սովորական բարեպաշտութեամբ ի պահանջել հարկին փութացած են յօգնութիւն կարեւոր հաստատութեանց եւ կարօտեալներու։

Սոյն ընկերութիւն ունի այժմ իրեն նախագահ Արժ. Տ. Վահան քահ. Նաւասարդեան։

Գայիանեան վարժարանի սանուհիք եւ շրջանաւարտ օրիորդք եւս բարի նախանձով վառուած՝ ունին ընկերութիւն մը որ օժանդակն է Տիկնանց ընկերութեան եւ գրեթէ մանչոց ընկերութեան նպատակն ունի։ Կիրակի օրերն ալ երաժշտութեան ուսուցիչ Մագսուտ էֆ. Թիրեաքեանէ դաս կառնեն չարականները։

Այս ամեն օգտաշատ ձեռնարկութիւնները կը վայելեն վիճակիս Առաջնորդ Գեր. Ստեփաննոս եպիսկոպոս Յովակիմեանի խնամքն ու հոգածութիւնը, ինչպէս նաեւ Պատ. Թաղական խորհրդոյ աշալուրջ հսկողութիւնը։

Յակոբ Կ. Զաքէեան

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ԱՌԹԻՒ առէք փոքրադիր Աղօթագիրքը, պատկերազարդ եւ փառակազմ. գին 2 դրուշ։ Կեդրոն Մարգարեան գրատուն ի Մէրճան. կը գտնուի հայ Դրավաճառաց ալ քով։ 274 2—3

ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ ՅԱՌԱՋԴԻՄՈՒԹԻՒՆԸ

Ամեն անոնց որք նոր տկարութեան, եւ ծննդական տկարութեան, անկարողութեան հետեւանօք ստիպուած են հրաժարիլ կեանքի պտուղներէն, հաճոյքներէն, կը նշանակենք Բարիզեան նորագոյն գիւտ մը, Էլիքսիր Սեքարտիէն Ալֆա, Պրաուն-Սեքարի մեթոտին սկզբունքներուն համեմատ պատրաստուած։ Այս դեղ տկարացած անձերուն անմիջապէս կը դարձնէ երիտասարդական առողջութիւնն ու կորովը։

Սրուակին գինը՝ 25 ֆրանք։

Մեծաքանակ վաճառում բնախօսական արտադրութեանց աշխատանոց Շէ Եւ Ռէմի, Փարիզ Օպ փողոց Թիւ 10։ Ընդհանուր կեդրոն Թուրքիոյ համար, Տիքաս եղբարք, Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Թօփալեան խան, Թիւ 45։ 3—4

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

Գ. Փ. ՋՈՓՈՒՐԵԱՆ

9. Ղալաթիա Քօճա խան թիւ 9.

Սակարանի ու դրամական գործողութիւնք կը կատարուին զոհացուցիչ կերպով. կը ծախուին երկաթուղւոյ վաւերացեալ բրօմէսներ ու վարաքայի բոլէր։

Կտրօնները կը վճարուին ամենափոքր զեղչով։

Վիճակաւոր ամեն տեսակ արժէթղթոց առուծախ եւ ամեն տեսակ արժէթղթոց սկիզբէն մինչեւ վերջի վիճակահանութեանց պաշտօնական ցուցակներն վիճակները կը քննուին։

Անուանեալ արժէթղթոց թիւերը մասնաւոր տետրակի մէջ արձանագրուելով՝ կարելի շահեր անմիջապէս իմաց կը տրուին։

Գաւառներէն յանձնարարութիւնք փութով եւ զոհացուցիչ կերպով կը կատարուին, պայման է որ փոխարժէք կամ արժէթուղթը միատեղ ղրկուին։

Ուզուած տեղեկութիւններուն պատասխանի համար թղթատարի ծախքը պէտք է ներփակել ըլլայ։

Դիմել Ղալաթիա Քօմիսիօն խանին դիմացը, Թիւ 9. Գ. Փ. ՋՈՓՈՒՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

189 5—26

Օ ՍՈԼԷՅԼ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Զաքի վրայ [illegible] վաճառատուն, 42, Քարաքէօյ, Եէնի խան, Ղալաթիա, 42։

Այս հանրածանօթ վաճառատուն որ մթերուած հին ապրանքներն ամբողջ սպառած է, վաճառատունը վերստին բացած է, արգոյ հասարակութեան եւ իր բազմաթիւ յաճախորդներուն կը ծանուցանէ թէ առաջիկայ տօներուն առթիւ ալ զան ընտիր ու էն նորաձեւ կերպասներ ու հաւաքածոյ մը բերել տուած է Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ լաւագոյն գործարաններէն։ Հասարակութիւնը ՅՈՅՑ ՉԵՂՉԵԱԼ ԳԻՆԵՐՈՎ հագուստներ պիտի գտնէ, ու գոհունակութիւնը պիտի ունենայ իր ստակը ծախսել՝ աշխատանք հայթայթելով տեղացի գործաւորներու։

258 11—48

Ընդդէմ դժուարամարսութեան. — Շաւէնի Գինի։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ 10,000,000 անգլ. ոսկի

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ

Համիտիէ փողոց, Թիմաքի խան

ԴՐԱՄԵՆԵԱԿ Ի ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 190

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ Ի ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Ատալիա
Ատանա
Այտըն
Հալէպ
Ալեքսանդրիա
Ադր. Պոլիս
Ընկիւրի
Պաղտատ
Պէրութ
Պրուսա
Դամասկոս
Դենիզլի
Տանաքալա
Դամիէթ
Լիմասօլ
Մերսին
Նազիլլի
Նիքօսիա
Ուշաք
Փիլիպէ
Բօր-Սայիտ
Ռուսճուք
Սէլանիկ
Սամսոն
Իզմիր
Սօֆիա
Տրապիզոն

Պարտամուրհակներու եւ արժէթուղթերու յանձման փոխարէն ստակ փոխ կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով։

Դրամավճարք արժէթուղթերու։

Հանում փոխանակագրերու, չէքերու, պարտամուրհակներու եւ հեռագրական հրամանագրերու Թուրքիոյ եւ արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։

Բացում ընթացիկ հաշիւներու, պահպանում արժէթուղթերու եւ արժէքաւոր նիւթերու։

Գանձում կտրօններու, արժէթուղթերու՝ Թուրքիոյ եւ արտասահմանի վրայ։ Վաճառում եւ գնում դրամներու։

Օսմ. Կայս. Պանքան կ'ընդունի դրամական աւանդներ որոշ պայմանաժամով եւ հետեւեալ հաստատ տոկոսի սակերով.

Տարին 2 ½ % մէկ տարուան պայմանաժամով աւանդի համար։

Տարին 1 ½ % վեց ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

Տարին 1 % երեք ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը ստանձնէ բոլոր վերոյիշեալ գործողութիւնները եւ բաց աստի փոխատուութիւններ կ'ընէ ապրանքներու վրայ եւ ապրանքներ կ'ընդունի իբր աւանդ։

Բերայի գրասենեակն ալ կը կատարէ Պանքայի բոլոր այս գործողութիւնները բաց ի ապրանքներէն։ Անկից զատ, օրուան գինովը կը ծախէ եւ կը գնէ՝ անմիջական յանձնումով, վիճակահանութեան զանազան թուղթեր, ինչպէս, Փարիզ քաղաքին պարտամուրհակներ, օսմանեան պարտամուրհակներ, հելլենական պարտամուրհակներ, Բանամայի պարտամուրհակներ, եւ այլն եւ այլն։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ եւ ԲԵՐԱՅԻ ԴՐԱՄԵՆԵԱԿԸ կը ծախեն նաեւ օսմ. պարտամուրհակներու բրօմէսներ, եւ արժէթղթեր կ'ընդունին, ընթացիկ հաշուով, մինչեւ 50 օսմ. ոսկի, տարին 3½ տոկոսով։

ՄՍԻՒ ՄՕՐԻՍ ՃԱՆ ՕՆԱՐԱՆ

Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սզող եւ Փօլին,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքս կարող [illegible] փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիս ճան իւղն իր այդ վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի դրչակած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։

ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Մարտ 29 10 Ապրիլ 1895

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոց Անուանական Գինը		Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուականք	Ընթացիկ Գիներ Գոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Ընթացիկ Գիներ Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,183,872	100		1	Քօնսոլիտ Մէջի A	1881	— —	64 —
» 10,241,048	100		1	» » B		— —	45 30
» 30,332,811	100		1	» » C		— —	31 20
» 43,968,396	100		1	» » D		29 12	29 12
Ֆր. 798,000,000	400		—	Ռումէլիի Երկաթուղի	1870	159 50	152 25
Ա. Ո. 4,545,000	100		4	Օսմանիէ	1890	— —	103 —
Ֆր. 185,631,180	500		4	Բրիօրիթէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,988	Ֆր. 500		5	Մաքսային Պարտամուրհակ	1886	— —	— —
	Անուանական	Լոգ. Վճարի					
Ա. Ո. 10,000,000	20	10		Պանք Օթման	1863	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22	11		Քրէտի Ժէնէրալ Օթոման	1869	10 33	11 26
Ա. Ո. 600,000	10	6		Պանք տը Քօնսդանդինօբլ	1872	— —	5 04
» 600,000	10	5		Սօս. Օթ. տը Շանժ է տը Վալ.	1872	— —	6 32
Ֆր. 14,000,000	140	140		Բաժնեթղթ. Լաւրիումի Հանքին	1878	— —	50 —
» 45,000,000	500	300		Անատոլուի (Բաժնեթուղթ	1889	— —	605 —
» 80,000,000	500	500	5	Երկաթուղիք (Պարտաթղթ.		— —	312 —
Օ. Ո. 200,000	20	8		Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1882	— —	11 05
Ֆր. 709,506	500	500	5	(Պարտամուրհակ		— —	504 —
Ֆր. 100,000,000	500	200		Օսմ. Ռէժի	1883	— —	22 17
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1892	— —	3 14
Օ. Ո. 440,000	11	5½		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	— —	8 82
Ֆր. 20,000,000	500	500		Ջրի Ընկերութիւն, Տէրքօս	1882	— —	465 —

ՄԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ԴԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	2	72 ½
1 ամսուան համար	7	—
1 օրուան համար	1	62 ½
Ռըլոր	—	48
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	—	55
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	111	¾
Փարիզ » Ֆր.	22	60
Վիեննա 8 օրուան Ֆիոր.	10	87 ½
Պերլին չէք Մարք.	18	20

ՄԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	4	—
1 ամսուան համար »	6	—
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	111	02
20 Ֆրանքնոց	88	13
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմից	51	15
Ռուսալ Թղթադրամ	8	36
Մէճիտիյէ	108	09
Մանր արծաթ	103	—
Մէթալիք	96	—
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 10 Ապրիլ		
Քօնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ. Ֆր.	— —	—
» » C » »	— —	—
D (Բացուած »	— —	—
(Գոցուած »	26	32
Ռումէլիի Երկաթուղի »	154	37
Բրիօրիթէ »	483	25
Մաքսային Պարտամուրհակ »	500	—
Օսմանիյէ »	473	75
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	503	75
Պանք Օթոման (անուանին.) »	718	12
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	103	—
» » 4 ½% »	108	55
» Իտալական »	88	25
Քրէտի Լիոնէ »	822	50
Քրէտի Ֆոնսիէ »	— —	—
Քօնդուար տ'Էսքոնդ »	— —	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	— —	—
Եգիպտական Միացեալ »	— —	—
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	23
ՎԻԵՆՆԱ 10 Ապրիլ		
Ռումէլիի Երկաթուղի Ֆիորին	83	—
Օսմ. Ռէժի »	246	25
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես	122	30
» Փարիզի »	— —	—

ԼՈՆՏՈՆ 10 Ապրիլ		
Քօնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	64	—
» » B »	45	31
» » C »	28	80
D (Բացուած »	— —	—
(Գոցուած »	25	93
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% (Եգիպտ. Երաշխ.)	— —	—
» 1894 3 ½% (Եգիպ. Հրկ.)	— —	—
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	18	56
Այտընի Երկաթուղի »	12	50
Միացեալ Եգիպտական »	104	18
Առանձնաշնորհեալ »	— —	—
Անգլ. Քօնսոլիտէ »	105	—
Ռանթ Հելլենական 5% »	— —	—
» » 4% »	— —	—
Պորթուգ. Փոխառ. 6% »	— —	—
» » Նոր 6% »	— —	—
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	40
ՊԵՐԼԻՆ, 10 Ապրիլ		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	— —	—
Ռումէլիի Երկաթուղի »	— —	—
Անատոլուի Երկթ. ¼ Պրմթ. »	— —	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	40
» Փարիզի » 2 ամիս	— —	—
Մակեդոնիոյ Երկաթուղի	— —	—

ՓԱՐԻԶ, ՓՈՔՐ ՍԱԿԱՐԱՆ 10 Ապրիլ					
Օսմանեան Քօնսոլիտ D. Սէրի	26	25	Բրիօրիթէ	— —	—
» Երկաթուղի	154	—	Պանք Օթոման	— —	—
» Ռէժի	503	75	Եգիպտական Միացեալ	— —	—
Մաքսային Պարտամուրհակ	— —	—	Ֆրանսական Ռանթ 3%	102	97

Ոսկեհանքի արժէթուղթք
Հարաւային Ափրիկէի

Գնում եւ ծախում
Առանց որեւէ ծախքի

Croeusus deep
West Rand Mines
Sheba
British S. A. (Chartered)
Transvaal Consolitated etc. etc.

Ա. Ֆարրա
Փոխանակութեան Միջնորդ
10—90 264 Կ. Պոլիս

ԻԼԱՆ

Թիճարէթ վէ Նաֆիա Նէզարէթի ճէլիլէսի պաղչէսինտէ ինշա [illegible] էվրաք մահֆուզէ իչուն միւնագասաէն [illegible] օլունաճագ օլան [illegible] քիւրէճի վէ [illegible] Թիմուրլարը իլէ [illegible] չէրաիթը [illegible] թալիպ պուլունանլարըն [illegible] օլունուր։

28 մարթ 311 277 1—3

ԻԼԱՆ ՊԱԶԱՐ ՍԷՐԱՄԲԷՐԻ

[illegible] 66 [illegible] 1 հաֆթայա [illegible] օլունուր։ Նօ. 20 1—3

Սէլանիք ֆըրգասընտա պուլունան [illegible] 1 սէնէ [illegible] 3 կիւնէ [illegible] օլունուր։

Նօ. 21 1—3

ԻԼԱՆ

ԽԱՍԳԻՒՆԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Սէրայը հիւմայուն էրզաք անպարը [illegible] օլունուր։

25 մարթ 311 3—3

ՓՇՕՐ ՊՐԱՈՒ

Միւնիխ, Պավիէռ

Հայթայթիչ Գերմանիոյ կայսր ու Բրուսիոյ թագաւոր Վիլհէլմ Բ.ի

Պաւիէրայի գարեջուր, Կ. Բչօրի գարեջրատան

Աւստրիական Արքունական

Աւստրիա-Հունգարիոյ Թագաւոր կայսեր եւ Պաւիէրայի խնամակալ Իշխանին։

Առաջնակարգ գարեջուր Պաւիերայ, ուրկէ ամէն գարեջուրներէն գերիվեր, բոլորային գոյն, համեղ եւ զովարար ըմպելիք, ամէն եղանակներու յարմար, ճանչցուած եւ վաւերացուած նշանաւոր բժիշկներու կողմէ։

Գարեջրատունը 1820 ին հաստատուած է. ինք առաջինն եղաւ որ 1854 ին սկսաւ գարեջուր արտածել չէրիով։

Տարեկան արտադրութիւնն է 600,000 հէկտոլիտր։ Կեդրոններ Գերմանիոյ եւ Զուիցերիոյ բոլոր մեծ քաղաքներուն մէջ, ի Լոնտոն, Փարիզ, Հավր, Ռուէն, Պրուսէլ, Լիէժ, Անվերս, Ամստերտամ, Հաակ, Ռոթերտամ, Միլան, Հռոմ, Վիեննա, Նիւ-Եորք այլն։

Մետալներ եւ վարձատրութիւններ՝ Միւնիխի (1854), Քէօլնի (1865), Փարիզի (1867), Վիեննայի (1873), [illegible] (1874), Փիլատելֆիոյ (1876), Նիւրէնպէրկի (1882, ոսկի մետալ), Ամսթերտամի (1883, ոսկի մետալ), Պրուսէլի (1888, ոսկի մետալ եւ պատուոյ վկայագիր), Մելպուռնի (1889, առաջնակարգ արժանեաց չքնաղ պատուոյ յիշատակութեամբ) ցուցահանդէսներէն։

Բչօր Պրաու գարեջուրը կը փնտռուի հետեւեալ գարեջրատուններէ.

Տէքէքրաքօթըլու եղբարց քով, Բերա, Մեծ-Փողոց, Ռուսական դեսպանատան դէմ, Թիւ 430։

Բոլոր Արեւելքի համար միակ ներկայացուցիչն եւ չէրով գարեջուր վաճառողն է

«Փշօր Պրաու»
Վիլհէլմ Բալքրա
Պազար Սլման

Բերա Մեծ-Փողոց, 1388 25 4—78

ՌՕՍԻԱ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ին կայսերական հրամանով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մօրսքիա 37
Ապահովագրութեան ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերութեան գրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 4.000.000 ռուբլի
Երաշխաւորութեան գումար 55.000.000 Ֆրք.
1893ի հասոյթք 20.500.000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 70.000.000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱՒԳԻՆ
Գալաթա Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Փէրիի Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ստամպօլ Զայիմիա, Զէօմլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Մ. Ժ. ՌԻԲՐԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 24ԻՆ
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ.
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ

ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
20 ՍԷՖԷՐ 1310
ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ 28

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1.000,000

«ՖԻՆԻՔՍ»

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ՚է որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18.000.000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի փոխարինութեան համար։ 53

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ՚ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի կալուածք, կարասիք և ապրանք յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Պանք Օթօմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ Թիւ 1։

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Բիրինճ պապալը քարեօլա ատէտ 400 իլա 600, պէհէր գըեէյի ճէտիտի 1 ղրշ. 15 փարա, Տօն եագը գըեէյի ճէտիտ 10,000 պէհէր գըեէյի ճէտիտի 4 ղրշ.։

Նիզամիէ սարրաֆխանէ անպարը իչէ Պէյքօզ Տապպաղխանէսինէ միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվզուի միւնագասայա գօնուլան քարեօլա վէ Տօն եաղը Ֆիյաթը մուրաքգամիարը իչէ Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ Նիսանը բուժինին 5ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիի վիրիլէճէկինտէն իթասընա վէ իր մէսի կիւնիւ 100տէ 5 թէմինիլինէ Թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ուժումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 19 2—3

Ֆէս Ֆապրիգայը հիւմայունը տախիլինտէ միւճէտտէտէն ինշա օլունան տեօքմէխանէ Թէճհիզաթընա մուգթազի ալաթ վէ էտէվաթը հատիտիյէ վէ մատինիյէ սիմ մէճիտիյէ 19 ղրշ. հիսապը իչէ 18,500 Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ Նիսանը բուժինին 3ինճիւ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիի վիրիլէճէկինտէն իյմալ վէ իթասընա վէ իրթէսի կիւնիւ 100տէ 5 թէմինիլինէ Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ուժումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 18 3—3

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

Ա. եւ Ե. եւ Ժ. ՄԵԹԱՔՍԱ
ԳՕՆԵԱԿ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΑΓΩΝΟΘΕΤΗΣ ΕΛΛΗΣ ΖΑΠΠΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ
ΙΣΧΥΣ ΜΟΥ Η ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ
ԶՈՒՏ ԽԱՂՈՂԻ ԳԻՆԻԷ ՇԻՆՈՒԱԾ
ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՍԵՐՊԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ
ՃԱԵԹԱԵԹԻԶՔ

ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳ ԻՇԽԱՆԻՆ

Յունաստանի ու Սերպիոյ Թագաւորք եւ Յունաստանի գահաժառանգ Գոնսթանթէն իշխանը կը գործածեն այս գօնեաքը։ Հետեւեալ արուեստահանդէսներէն մրցանակ ստացած է.

Բրակսէն	1894	ոսկի շքադրամ գօնեաքի համար	Բրակա	1834	ոսկի շքադրամ գօնեաքի համար զանազան ըմպելեաց համար	
Վիէննա	1894	» » » »	Բրակա	1894	» » » » սպիտակ գինիէ պատրաստուած գօնեաքի հմր.	
Անվէրս	1894	» » » »	Շիքակօ	1893	» մեծ մրցանակ միսքէթ խաղողէ պատրաստուած գօնեաքի համար։	
Լիօն	1894	» » » »				

Տարին 2,000,000 ֆրանք սպառում ամէն կողմ։ 1893 օգոստոսէն 1894 փետրվարի վերջը 24,902 սնտուկ եւ 491 տակառ գօնեաք արտածուած է ի Թուրքիա, Պուլկարիա, Ռումանիա, Ռուսիա, Աւստրիա, Գերմանիա, Սերպիա, Մասուա, Հապէշստան, Անգլիա, Պելժիա, Ամերիկա, Պարսկաստան եւ Հնդկաստան

		տակառ	սնտուկ			տակառ	սնտուկ
Աւստրիական շոգենաւերով		70	7528	Բանէլլէնիք շոգենաւերով		5	1009
Գերմանական	»	70	1697	Ռուսական	»	43	856
Մէսաժըրիի	»	4	1184	Ծօնսըն	»	9	437
Ֆրէսինէի	»		132	Խըտիվիյէ	»	122	5572
Իտալական	»	168	6487		Գումար	491	24902

Այս արտածմանց ապացուցած են շոգենաւերու գործակալութեանց վկայագրերովն՝ վաւերացեալ Պիրէանի քաղաքապետութենէն։

Ամեն տարի զօ ծարաններու ու մթերանոցներու մէջ 500,000 օխա գօնեաք պատրաստ կայ։

Ի Պիրէոն Արիսթիտի, Ալիքթի, Նիր Թա, աշխարհագրական վարժարանին մօտ, Դարօ Տ՚Իսթ իա եւ Երկաթուղւոյ մօտ 7 մթերանոցներ ունին։ Փափաքողք կըրնան այցելել եւ պարո նախութիւնները տեսնել։

Մէթարսա եղբարք 100,000 ֆրանք պարգեւով մը կապահովեն թէ իրենց գօնեաքները անարատ խաղողէ ու գինիէ պատրաստուած են, ինչ որ հաստատած են բժիշկներ ու քիմիագէտներ, որոց անունները նշանակուած են իւրաքանչիւր շիշի փաթթուած վկայագրերու մէջ։

Հիւանդանոցներու մեծ մասին մէջ այդ գօնեաքը կը գործածուի։

Մէթարսա եղբարք ի Պիրէոն Ապ լօնի կամ Քարտիսքարիի հրապարակը գտնուած Ամբլօս անուն գործարանին մէջ խաղողի ոգիէ ամեն տեսակ ոգելից ըմպելիներ եւ մանաւանդ մեծ քանակութեամբ ալ կ րօմ կը պատրաստեն։ Այս վերջինը տակառով կը ծախուի։

Միակ Ներկայացուցիչք բովանդակ Թուրքիոյ համար, Թրեանտաֆիլօրոլոս եղբարք, Ղալաթիա, Մոմհանէ թիւ 53 եւ 69։

ԱՒՍՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1880

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ Ց. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

MARQUE DEPOSÉE

Մատուցեալ կը լինի Օսմանեան ամեն գլխաւոր քաղաքաց մէջ

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովն, թէյի ճաշակն եւս նրբացած է, որով թէյի առեւտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ և ճոխ փորձառութեամբ կ՚ստացուի։

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմամեայ ընդարձակ գործառնութեամբք, այս տարի եւս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմազան և խիստ մեծաքանակ ընտիր թէյեր Չինաստանի, Ճավայի, Սէյլանի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ. և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր հատաւէտութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ աժանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կընեն։

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց լաւ եւս գոհացում տալու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամէն տեսակ ընտիր թէյեր թէ սնտուկներու և թէ այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին։

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուցած վստահութիւնն իր քաջալերէ մեզ առաւել եւս յարգել մեր սկզբունքին, որ է «Ընտիր ապրանք, աժան գին»։

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին եւս, անոնց խաղում կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՅԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ. Ց. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ Ճէլալ պէյ խան թիւ 10, Պահճէ-Գաբու։ 19

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՏԻ ՕՇԱՐԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Խմբագրեալ ըստ հացի և սարիթի
Պատրաստեալ Ստորագրի ՍԳՈՏԻ ԵՒ ԲՕՈՒՆԻ
ի Նիւ-Եորք.

Կեանքի չափ պիտանի է
Մորուի ձկան հասարակ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ հիփօֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոցերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղաճութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, պարզ համ ու հոտ ունի, գինովութեան է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Ներածողներն ի Կ. Պոլիս ՀՐ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՀԻՒՐՊ

COMP. RUSSE
ED NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 27/8 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 28/9 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոնի ճամբով
Դշ. 29/10 Սեվաստաբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 29/10 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 30/11 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր. 31/12 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ.— Մարտ 28/9, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ Նաւահանգիստները մեկնող գծեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիփօլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ զատոյ 2րդ նաւին 263

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳԱԲՍԻՒԼՆԵՐԸ

Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն ազդուն և ամենալաւ իւրացնելին է։

Վաճառատեղին՝ դեղարան Լագրուա, 76, Շաթօ-տօ փողոց. Բարիզ.

Կը գտնուի բոլոր դեղարաններու մէջ։

ՖԷՐՆԷԹ-ԲՐԱՆԳԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Բրանգա եղբարց
Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան
Ոսկեայ շքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդէսին մէջ.

Քսան տարուան յաջողութիւն յԻտալիա, յԱմերիկա, ի Հնդկաստան, յԱրեւելս և յԵգիպտոս.—Շքադրամ 1885ի Անվերսայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մելպուռնի և Բրուքսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատելֆիոյ, 1873ի Վիեննայի մի ջազգային ցուցահանդէսներուն մէջը։

ՖԷՐՆԷԹ-ԲՐԱՆԳԱ ստամոքսական ամենէն ծանօթ ըմպելին է։—Շատ բժիշկներէ կը յանձնարարուի իբր զգուշական դարմանական ճահճային երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլերայի։

ՖԷՐՆԷԹ-ԲՐԱՆԳԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Այս ըմպելիք, բոլոր ծանօթ ըմպելիներէն և ամէնուներէն գերազանց, կ՚առնուի ամեն օր ճաշէն առաջ իբր ախորժաբեր։ Ջուրէն յետոյ, ազդու մարսողական է։ կարելի է խառնել զայն վերմութի, գինիի, Սելցի ջրոյ և խահուէի հետ։

ՖԷՐՆԷԹ-ԲՐԱՆԳԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր սուրճարանաց նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՄԻ և ՐԷԹԹԻԱ 2218

ՏՐՔ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

Հաստատեալ 1852 — ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ — Հաստատեալ 1852

Թիւ 396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԲԵՐԱ

Մասնագէտ առանց քակուելու լինելի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անդամէն ամենաաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի ազամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաեւ կը դարմանեն բերնի և ակռայի ամեն կերպ ախտերն և կը քաշեն առանց ու ցաւցնելու։ (Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 38

Royal Windsor

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԶԵՐՈՒ

Սպիտակ մազեր ունի՞ք, մազերնիդ կը թափի՞ն, մազերու արմատները թուլցա՞ծ են կամ կը թափի՞ն։ Եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէ՛ք Ռօայէլ Վինտսօրի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան ամենին պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կ՚ուտայ սպիտակ մազերուն և կ՚արգելու մազերու թափիլն եայլն. Այս դեղ, որուն տեղը չքադրամի արժանացած է, մազերու միակ վերանորոգիչն է։ Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառումն օրէ օր աւելնալու վրայ է։ Փափաքողաց պիտի զրկուի մանրամասնութիւններ ու վկայութիւններ պարունակող ծանուցումն առանց որ և է ծախքի։ Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորաբար վարսավիրաներու և դեղագործներու քով։

Վիքժինի վարդի սպեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ։ Այս եւս կը ծախուի Ռօայէլ Վինտսօրի ծախուած տեղերը։